

Pelende: Bible for Yohani
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Yohani

1

¹Ntangu yi bawidi ba mfwadisi na Yezu keke botika balonguki bingi kuhioka Zaa . ²Ata makieleka Yezu keku yandiene wenda botiki, bakala balonguki bandi baye botiki. ³Kakatuki ku yuddeea kamongi wele ku galilea. ⁴Mu kati di yandi luzingu lu kala, ye luzingu lu kala mieesi mi batu. ⁵Mieesi mi phelaaka mu ziphipa, ye zi phipa zi n'yembeko. ⁶Ha kala ye mutu ba tumi kwe nzambi: Zina diandi di kala Yoani. ⁷Kayisi mu ku sia ne ka sadila kimbangi, mu ku sia ne ka ta kimbangi ku mitsienzi, mu ku sia ne baakulu ba kwikila kwe yandi. ⁸Ka kaloko miesi, kasi kisa samu ka ta kimbangi ku miesi. ⁹Miesi mina mi kala miesi mi masonga, mina, mu kwisa mu n'toto, mi hene mitsienzi kwe batu baakulu. ¹⁰Ka kala mu n'toto, ye n'toto ka salami mu nzila yandi, ye n'toto ka n'yebeko. ¹¹Kisa kwe batu baandi, ye batu baandi ba yembeko. ¹²Mana kwe bakulu bana ba n'yembe, kwe bana ba kwikilaka mu zina di yandi, ka ba hele ki pfumu ki ku kuma bana ba nzambi, ¹³bana ba butuka, keeko ne mu menga, keko phe mu luzola lu n'suni, keko phe mu luzolo lu mutu, kasi lu nzambi. ¹⁴Ye ndinga yi kuma n'suni, ye Yi zingi kati di beto, yi baasa ye lutondo ye lasonga; ye ntu mwene nkembo yandi, nkembo mosi bwoso yi mwana mosi tuki kwe tata. ¹⁵Yoani ka n'bikudi, ye ka yamuki: kene wuna phoyidi: wuna weka kwisa ku nima di mene kisii ku ntuala mene, mu diambu ka kala ku ntuala. ¹⁶Ye ntu yembe beto kulu mu bu fuluki bu yandi bu pheve nzambi, phe mu ngolu samu di ngolu; ¹⁷mu diambu n'tsiku ka hanami mu nzila Moyiza, ngolu ye masonga misi mu nzila Yezu Kristu. ¹⁸Ha nkatu mutu wu n'mona kene nzambi; mwana mosi, wuna wene mu kati di tata, ye wuna wu n'tadisi. ¹⁹Tala kimbangi ki Yoani, ba Yuda ha ba tumi ba tambiki ki menga ye ba nganga nzambi, mu ku sia ne ba n'hiula: Ngeyi, ne wene? ²⁰Ka hoyi, ye ka busiku, ka hoyi ne ka kaloko Kristu. ²¹Ba n'hiudi diaka: Nki diaka? Wene Eliya? Ye hoyi: Yeko Eliya. Wene mbikudi? Ye hene mvutu: Lowu. ²²Ba n'kambi diaka: Ne wene ngeyi? Mu kusia ne ntu hana mvutu kwe batu bana ba ntu tumiiki. Nki hoyi ngeyene mu diambu di kutadidi? ²³Mene, hoyi, yene ndinga yina yeke yamuka mu tseke yi zelu: lu yidika nzila pfumu, bwoso ka hoya Yezaya mbikudi. ²⁴Batu ba batumi ba kala ba fadizia. ²⁵Ba n'hiudi diaka ngiufu yayi: nki kikuma bwa weka botika batu, ne weko Kristu, to Eliya, to mbikudi? ²⁶Yoani ba hele mvutu: Mene, yeka botika mu mamba, mana ha kati beno hene ye wuna lu yebeko, ²⁷wuna weka kwisa ku nima di mene; Yeko wu ku fwana mu ku sia ne yi kutumuna n'singa ma phaba ma yandi. ²⁸Mambu mana ma hioki ku betani, ku sambu di nzadi Yordani, ku ka botiki batu Yoane. ²⁹Kilumbu kina ki lende, n'mwene Yezu keka kwisa kwe yandi, ye hoyi: Tala dimeme di nzambi, di dieka katula masumu ma n'toto. ³⁰Kee yandi wu phoyidiki ne: kunima di mene kweka kwisa mutu wuna wutekisila, mu diambu ka kala ku thwala mene. ³¹Yi n'zeeyeko ntete, mana mu kusia ne ka di songila ha Izalaye ne yisa botika mu mamba. ³²Yoani teelee ki mbangi kiaki: Mbwenne pheve yi tuki ku zilu yi kulumuki neti yembi phe yi telemi ha ntandu yandi. ³³Yi kala n'zayaaku, kasi wuna wu ntumi ne yi botika mu mamba, wanduna ka khambiki: ha nthandu wuna mona pheve yi kulumuki ye yi telemi, wanduna wu weka botika mu pheve santu. ³⁴Ye mene mbwenne, phe theele ki mbangi ne kene mwana nzambi. ³⁵Ku nkielandi, Yoane ka kala diaka hakana, ye ba longoki bayandi boola; ³⁶Ye ha ka n'tadi Yezu wu kala hiokaka hoyi: Tala dilele di nzambi. ³⁷Ba longoki bola ba n'wudi keka hoyi ma hoyi mana, ye ba lende Yezu. ³⁸Yezu baluki, ye mu ntangu ka ba mwene beka n'landa, ba kambi: Nki lu kwe dingi: Pfumu, kwe weka zingila? ³⁹luisa, ba kambi, ye lu tala. Benda phe ye ba mwene. Benda ye Ba kabuki buna benda, ye ba kala belebele ye yandi kilumbu kiakina. di kala mu ku tala tangu di zoolo. ⁴⁰Andele, mpangi Siloni Piele, kakala mosi wubatu ba bawa ndinga Yowani, ye ba balanda Yezu. ⁴¹Kukala yandi wumwene mumbala ntete mpangi Simoni, Ka n'kambaka: tu n'mwene Yezu. ⁴²Kumanima n'nete kukwe Yezu. Yezu ha kamwene, hoyi: Wena Siloni, mwana Yonasi; ba bamba kutela Céphas(kisongidila Piele). ⁴³Kimbasim-basi, Yezu kazodi kenda ku Galileya, ye n'mwene Phidipe. Ka n'kambaka: za ndanda. ⁴⁴Phidipe kakala Bethsāida, di hata dia Andele ye Piele. ⁴⁵Phidipe n'mwene Nathanaël, ye n'kembe: ntu n'mwene mutu wu ka sonika Moize mu mitsiku ye wu bahodi ba profeta, Yezu mutu Nazadeti, mwana Yoseph. ⁴⁶Nathanayedi n'kembe: fwene wisi ku nazareti kima kimosi ki mboti? ⁴⁷Yezu, mwene kweke kwisa kwe yandi Nathanayedi, hoyi sambu di yandi: tala mutu Izalaye, kuma ku konda nzasi. ⁴⁸Kwe nzayidi nge mene? n'kembe Nathayedi. Yezu n'hele mvutu: ha twala Phidipe kaku tela, ha kele kuna tsi n'ti, yiku mwene ke. ⁴⁹Natanayeli kabusi mvutu: ye n'kambi: Pfumu, wene mwana nzambi, wene ntotila wu izalayeli. ⁵⁰Yezu n'hele mvutu: Mu diambu yi ku samuni yi ku mwene kele ha tsi n'ti bi bundu bi figu, kwikidi; mona bima bingi ku hioka biabi.

⁵¹ye n'kambi: mu masonga ye masonga ye ka lu kamba, lu mona zilu di ku kanguka ye ba wanzio ba nzambi beka mata ye beka kita.

2

¹Bilumbu bitatu Kunima, kukala ye feti di longo ku kana mû n'si yi Galileo. Ngudiandi Yezu pe Ghana kakala. ²Ye Yezu pe ban'tedisi ye ban'longuki bandi ku feti diene. ³Malafu gha magwidi, ngudiandi kan'kambaka ne beko diaka ye malafu, ⁴Yezu ka'kabusilaka ne "Mutu n'keto, n'ki ngeyi ye mène ?, Ntangu mène yifwanieko. ⁵Ngudiandi kasamuna ku bansadi lusala mana kalukamba. ⁶Ghakana Ghakala ye mbungu si bizengi sambanu, si Matadi, zikala Mudiambu di kusukula ba jwifi ye konso kima kisala ye biteso biole to bitatu. ⁷Yezu kabakambaka lubasisa mamba mû mbungu zakulu, babasisi zo ti Ghana n'twa. ⁸Luyandika kutekuna buntwene pe lunata ku wuna kabilaka bima bikudia". ye bamongi ban'ete. ⁹Ntangu yi kameki Mfumu madia,widi ne mamba makumi malafu, kuzaya lo kuna matuki malafu mène,Kasi bansadi babateki mamba mène bazeye bwo,ye batedi mo yakala. ¹⁰Ye kan'kambaka ne mutu yandikulu kaghana ntete malafu ma kitoko,

mambi Kunima gha mabakwata,ngeyi sweki malafu ma kitoko ti tangudiadi.¹¹Kiaki kiene ku Kana,mû n'si Galileo, kipelekese kintete kasadi Yezu, songidi lukumu lwandi biandi biandi bikwikidi mwe yandi.¹²Kunima dighakana,,Yezu kulumuki ku Capelanaum, ye ngudiandi, ye baleke bandi, Mana bazakadiki kwo bilumbu bankeke.¹³feti di Paki yi bajwifi dikala belebele ye Yezu tombuki ku Yeluzalemi.¹⁴Kisa sans munzonzambi bateki bangombi,bateki mameme ye bateki mayembi,ti basobisi mbongo bazakadiki.,¹⁵Kamongi Sadi n'swani ye misinga,bakudi Bakulu mû Nzonzambi, ye mameme, ye bangombi ,panzikisi,tiaki biakulu mbongo zibasobisiki, ye kindudi ba mesa.¹⁶ Ye kambi ku bateki mayembi ne " lulubula bima bieno mwamu,nzo tatamene yikumiku nzo kutekila."¹⁷Biandi biandi bsungamani ne basonika, " Kikesa ki nzo ngeyi biene ndia."¹⁸ Ba jwifi bamongi ndinga ban'kambaka ne " nki kipelekese ntusongidi ngeyi Mukusia ne usala bwabuna ? " ¹⁹ Yezu bakambi n'a, " Lubwotula Nzonzambi yayi, mû bilumbu bitatu, yitelemisa yo."²⁰Ba jwifi bahoyaka ne mvula n'kama y'a ye mvula sambanu mû kutunga Nzonzambi yayi, Mana ngeyi wusa tunga mû bilumbu bitatu "? ²¹Kasi kahoyidiki Nzonzambi yi lutu lwandi.²²Ghakana gha kafutumuki ku lufwa, balandi bandi basungimini n'a kahoyidiki bwo ye bakwikidi mû makahoyiki Yezu.²³Mutangu Yezu kakala ku Yeluzalemi ku feti di Paki,bingi bakwikidi mû zina diyandi buna bamwene bipelekese bikasadi.²⁴Kasi Yezu kadigheneko kwe bawu Mudiambu bazeye Bakulu. Ye kakaloko ye mfunu wu mutu kan'kamba ne kingandi je bwabu,²⁵Mudiambu wuzaya yandiene makulu m'amène mû mutu.

3

¹Kasi Ghakala ye mutu mosi gha kati di bamfuadisi batediki Nikoteni ,mosi gha kati di bamfumu ba jwifi. ² Wisi yandi buhika ye piba kwe Yezu, pe n'kambi ne, " Mfumu, ntuzeye ne wene nganga wutuki kwe Nzambi, Mudiambu gheko mutu wu fwene kasala bipelekese biwekesala ngeyi, gho Nzambi keko ye yandi. "³Yezu ka'kabusilaka ne, " Mû masonga yilukambi gho mutu kabutukiku mbutuka yipa,kafweneko kamona kimfumu ki Nzambi. ". ⁴ Nikoteni kan'kambaka ne bwe kafwene kabutuka diaka mutu wukumi kinunu?kakabuka mû kifundu ki ngudiandi ma butuki?"⁵Yezu n'kambi ne, " Gho Mutu kabutukiku mû mamba ye mpeve santu, kafweneko kakota mû Kimfumu kinzambi. ⁶ dikubutuka mû n'suni kiene ki n'suni, ki m'peve kiene ki m'peve. "⁷Yitukiku ne yikukamba ne wufweti butuka mbala yi zole . ⁸ M'peba kaningisa ghoso kazodi pe weke n'wa mazu,Kasi zayoko kwe keke tuka ye kwe keke kwenda. bwene pe mbandu mosi ye mutu wakulu wubutuka mû m'peve. "⁹Nikoteni kaghiula, " Bwe mafwene masalama ? " ¹⁰Yezu kan'kabusilaka ne," Ngeyi wene nganga wu ba yisalaye,zeyeko mambu mana..¹¹ ,Mû masonga, mû masonga, yilukambi, n'tuhoya ma ntuzeye, n'tuhoyilaka ma n'tumona,mana lumongoko kimbangi kibetu.¹²Ho lukwikidiku mayilukambi ma n'si n'toto, bwe lukwikila mayilukamba ma kuzulu ? ¹³Heko mutu wutombuka ku zulu ho keko wuna wutuka ku zulu, mwana mutu wu wene ku zulu.¹⁴Bwoso Moyize katombudi nioka ku n'seke yiyumuka, bukala bwabuna Mukusia na mwana mutu ban'tombula pe. ¹⁵Mukusia ne konso Wuna kwikila mû yandi kamonga lu mvula yi mvula.¹⁶Mudiambu Nzambi kazodi bwingi n'si n'toto wakulu, gha kan'ghekila mwan'andi mosi, Mukusia na konso Wuna kwikila mû yandi kabwiku,Kasi kamonga luzingu lu mvula yi mvula. ¹⁷ Nzambi kahitikoko mwana yandi mukwisa sambisa nsi ntoto,Kasi Mukusia na n'toto kaghuluka kunima diyandi. ¹⁸ Wuna kwikila mû yandi ban'sambisoko, Wuna konda kwikila bafweti n'sambisa Mudiambu kakwikidiku mû mwan'andi mosi.¹⁹N'kanu wene, wene miesi,gha kisa gha nsi ntoto batu bazodi kusala mû piba gha kifulu ki miesi,mwini,Mudiambu bisalu bi bawu bikala bumbi. ²⁰ Mudiambu mutu wusala mambi kazolaku miesi to mwini,kakwisa ku ku mwini nki bisalu biandi bi mbi bitunguluka. ²¹ Kasi mutu wu sala bisalu bi mboti kakwisa ku mwini to ku miesi Mukusia na bisalu biandi bi mboti bimonika, Samu bisalami kwe Nzambi. "²²Kunima mamana, Yezu ti bilandi biandi bele ku n'lambu Yude. kazakadiki ye bawu pe Kaye bitini. ²³ Za pe kabotikiki ku Enon,belebele ye Sadima,Mudiambu kukala mamba mingi, ye bayeleke kwo bwingi mû kubotama. ²⁴ Mudiambu ghakana Za bakala ban'kwatieko,ban'sia mû boloko.²⁵Mana gha lubuki paka zingolo ye bilandi bi Za ye jwifi mosi wuzodi ban'yebisa. ²⁶ Bisi kwe Za Ban'kambaka, " ha Mfumu, wu wukala ye ngeyi ku yudani, ku wuna wu tele kimbangi, tala buntwene keke botika pe Bakulu béké kwenda kwe yandi. "²⁷Za kabakambaka ne mutu kamonga kaka bina ban'ghele ku zulu. ²⁸ Benweno lwene matemu mamene,' Gha yilukambi ne mène yeku Yezu Kristu, Kasi bapitika kuntwala yandi."²⁹Wuna vwa n'keto, n'kwa n'keto, Kasi nduku wu yakala wuwene ghakana ye weke n'wa, kakala ye kiesi kingi Mudiambu di ndinga yi yakala, ghakana kiesi kiene ki mène kiene ki masonga. ³⁰ Yandi kayika,mène yikeya.³¹Wutuki kuzulu kene gha ntandu Bakulu,wu n'si n'toto kene wu n'si n'toto. wutuki kuzulu kene gha londi dibakulu. ³² Kahoyaka Mana kamona ye Mana kawidi, gheko mutu sala kitemu kiyandi. ³³ Wuna monga kitemu kiyandi Wuna kwikila ne Nzambi kene makiedika.³⁴Mudiambu Wuna katuma Nzambi kahoyaka ndinga Nzambi, kan'tesiloko kiteso ki peve yina kan'gheka. ³⁵ Tata kazola mwan'andi, pe wun'gheka bima biakulu ghana moko mand. ³⁶ Wuna kwikila mû mwana kene ye luzingu lu mvula yi mvula, Wuna konda kwikila kazwoko luzingu luna,Kasi nkabu zinzambi zikala mwe yandi.

4

¹Kunima, Ntangu yi bawidi ne bamfuadisi bawidi ne Yezu bakumisi batu bingi Ban'longuki bandi pe babotiki pe batu bingi kuhioka diaka Yowani. ²Kasi mu kuhoya kumboti, Yandiene Yezu kakaloko kubotika Kasi Ban'longuki bandi bakala kwe botiki. ³ Yandi katuki ku Yudeyi, pe wele diaka ku Galileya. Kasi kulombi na kafweti hiokila mu nzila yi Samadiya, Kunima kakumi ku mbanza mosi yi Samadiya, zina diandi Sikare,belebele di sola di Yakobo di kaheka mwan'andi Yozefu. N'kutu, n'to mamba yi Yakobo yikala kwakuna, Ntangu yi, yezu kakala wu kulemba Mudiambu di kiana kikatuki,kazakadi Hakana, dikala belebele ye ntangu yi sambanu.⁴Bwoso kahiokidi ha Samaria ⁵, Kakumi mu mavula ma Samadiya, batediki Sychar, belebele ti sola di Yakobo kahana kwe mwanandi Yozefu.⁶N'kutu n'to mamba yi Yakobo yikala kwakuna. ntangu

yayina, Yezu kakala wu kulemba Mudiambu di kiana kikatuki, kamongi zakadi hakana lembiki, dikala belebele ye ntangu yi sambanu.⁷ N'keto mosi wu Samadiya kisa kateka mamba, Yezu kan'kambaka ne Peka mamba yinwa."⁸ Samu Ban'longuki bandi Benda ku mavula mukusumba bima bikudia.⁹ Mwana n'keto wandu kan'hiulaka ne "Nki pila nge muyuda weka lombamba mene mamba makunwa kwe mene n'keto wu Samadiya?" Samu bayuda ye batu ba Samadiya bayukanaku.¹⁰ Yezu kan'kabusilaka ne Hô wuzayanikabu dinkatu di Mfumu Nzambi, pe wuzaya Mutu wuweke kulombamba mamba makunwa, ngeyi n'ka n'lombamba yandi mamba ma luzingu.¹¹ Yandi Kahoyi ne "Ah tata, nge Mutu ata kima, holo kantini wukutekila mamba weku, pe dibulu diene dikaleyi kaleyi, mana kwe monga mamba maluzingu?"¹² N'lutiku ngeyi nkaka beto Yakobo wu n'tuheka dibulu diadi samu dibana ti bambisi ba'ndi banwaka mamba mene, keku Bwabuna?¹³ Yezu kabusi ne, "Wuna nwa mamba mama, kawa dihika nzala mamba."¹⁴ Kasi wuna nwa mamba ma yi n'heka mene, kawoko dihika nzala mamba ata bunke, Kasi makuma n'to mamba yi yibamba lubuka mu kuhana luzingu lu mvula yi mvula."¹⁵ N'keto wu kahoya ne, Tata, Peka mene mamba mene Mukusia ne yiwiku diaka nzala mamba, yisiku dihika kuzungila kwaku mukwisa teka mamba, ".¹⁶ Yezu kan'kabusilaka ne ndonda wumonga nun'ia ku kisa kwaku.¹⁷ N'ketu tambusi ne: Mene yeku ye yakala. Yezu n'kambi: Kele kwaku ti kikuma hoyidi ne: Yeku ye yakala.¹⁸ Samu wukwedi bayakala batanu, pe wu wene yandi buntwene keku yakala diaku. Hoyi kwaku masonga.¹⁹ Mfumu, kan'kambaka mama wene, yekene mona nge wene Polofeti.²⁰ Batata ba betu bafukiminiki ha mongo wanduwu; Ngudi, kahoyaka Yezu: ntangu yeke kwisa yi, lubamba m'fukiminoko diaka Tata, ata ha ntandu mongo wandu, kukadi ku²² Yeluzalemi. Lukwe fukimini balukondi zaya. Betu tufukimina bina n'tuzeye. samu luhulusu lutuka ku ba jwifi.²³ Kasi ntangu yifwana, yifwene pe yayina hana yene, ntangu yi bafukaminina Tata mu mpheve ti masonga, mudiambu tata kadingaka batu ba pila yayi bam'fukimina.²⁴ Nzambi kene mpheve ti makieleka, baba m'fukimina bafweti mfukimina mu mpheve ti masonga.²⁵ Nketu wene kahoyaka." Nzeye na Ngulusi wu batleka Kristu, hana kakwisa, katukamba makulu."²⁶ Yezu kan'kambaka ne, Mene wanduwu wu weke kuhoyisa.²⁷ Muna ntangu yene balonguki bakabuki, bayandiki kuyituka bakulu ma kahoyiki ye mutu nketu, mana ata mosi kakukiku ka n'hiula na "nki zodi?, holo na nki weke hoyila ti yandi?".²⁸ Hakana, nketu wuna sa losa kantini maamba kakala wawu, kabuki ntinu ku mavula, we bakamba batu na,²⁹ Lwisa lutala mutu wuweke nkamba maakulu ma yisalaka mene, ngatu keku yandi wandu Kristu?³⁰ Bamongi balubuki ku mavula bele kwe yandi.³¹ Mu ntangu yene balonguki bakala n'dindikisa kenda ke dia, bahoyaka Nlongi, teka dia.³² Kabakambaka na mene yene ye bima bi kudia bi luzeyeko benu.³³ Balonguki bayandiki kudihula na hene ye mutu wusa natina bima bi kudia?³⁴ Yezu ka kakambaka na " Madia ma mene menu kusala luzolo lu wu wuntuma mukusia na yi lungisa bisalu biandi.³⁵ Luhoyoko diaka ne : zisele ngondi ya mu kukatula bilanga? Mene yi lukambi, lutemuna meso lutala bilanga mudiambu di luzingu lukonda nsuka; mukusia na ye wuna kunaka, ye wuna katulaka bawa kiesi ba bole.³⁷ Nakana kinkungu na: " Wana kuni, mosi katudi".³⁸ Yi lutumi lwe katulaka bilanga bilukondi kuna. Ba hika basala, mana beno lwe kota mu ntoki bawu.³⁹ Bapangi bingi ba hata di Samadia beke boka mudiambu di mambu ma mwana nketu wuna: ka nkambi makulu ma yisala mene.⁴⁰ Mbala mosi, ha bawudi bana ba samadia be n'dinga, ba n'lombi kasala ye bawu. Phe kazakadi ye bawu bilumbu tatu.⁴¹ Bingi diaka beke boka sambu di nding'andi,⁴² ba hoyaka kwe mama wuna na, kweku sambu di ma hoyi ngeyi tuwa boma; mudiambu tu wudiki betweto, ye tu zeye na kena ngulunsi wu tsi mvimba.⁴³ Ku nima bilumbu biole, Yezu katuki hana wele ku galileya,⁴⁴ sambu yadiene Yezu ka hoyi na, ha nkatu tumwa ba tombula ku hata diandi.⁴⁵ Ha katudi ku Galileya, ba n'yembe buna bu bunkete kete, ba bamwene maka sadi yandi ku Yeruzalema mu ntangu n'kinzi; sambu ba wene phe benda ku n'kinzi.⁴⁶ Wisa kabuka di hika ku Galileya, kuna ka kitudi mamba mu malafu. Kukala ku capernaüm pfumu mosi wu ba mbwedi ba pmfumu ba luyalu, mwana kan'kala wu kubela.⁴⁷ Buna ka wudi na Yezu wele diaka ku Galileya, wele kwe yandi, ye n'lombi ka kulumuka ye ka n'belusa mwana yandi, wu ukele bele bele ye lufwa.⁴⁸ Yezu ka nkambaka: na lu mweneko bi pelekeke ye mambu ma kuyituka, lukwikiloko.⁴⁹ Pmfumu ba mbwedi ka nkambaka na kulumuka ntete nali mwan mene ka fwaka.⁵⁰ Ndonda, kankamba Yezu, mwana ngeyi keke zinga. Ye Pmfumu ba Mbwedi kwikidi mu mambu ka nkembe Yezu, ye wele kwandi.⁵¹ Buna kayeleke, ba nsadi bandi ba mwene ye ban'kambaka na mwanaku ke wumoyi.⁵² Ka ba huilaka muki tangu ka yandikiki kuwa mboti, ba n'kambaka: n'kolo mutangu yi nsambwadi maladi mahuidiki.⁵³ Tata di batu wisa mona na muna ntangu yi kan'kalbi Yezu na mwanaku keke zinga, hakana, yandiene ye nzo yandi ya kulu ba kwikidi.⁵⁴ Kikala kipa kiyandi ki zole kasala Yezu tuka buna kakatuka ku Yudea mu kwenda ku Galileya.

5

¹ Kunima mambu mamana feti di Bayuda disalami, Yezu tombuki ku Yeluzalemi.² Kinga ku Yeruzalemi, belabela ye kieli ki ma meme hakala ye kizipa kimosi batela mundinga hébreyi Béthesda, kiene ye bima bi lumwenu bitonu.³ Muna tsi bisweku biebiina, mukala ye batu ba beela, bifwa mesu, bintingu ye ba bakonda telema bakulu bakala hingila kuvunzuka ku mamba; Sambu hakala ye Wanzio wukala kulumukaka ho konso ntangu phe keka vunzulu mamba, wuna mioka wu ntete na mamba ma vunzuki, kafeti beluka muki mbefu kiakulu kikadi kinki kiteso.⁵ Ha kukala mutu wubela yuka zi mvula maki tatu.⁶ Yezu, haka n'mwene nimbiki, ye kazaya na kakala wubela tuka kiana, ka n'kambaka: zodi ubeluka?⁷ Mutu ubela ka n'kambaka: Pmfumu, yeku ye mutu fwene ka ndosa mu mamba hana hakuma mamba na meka ningana, ye konso tangu na nzodi yenda, mutu kaka kafwete kulumuka kutwala mene.⁸ Telema, ka n'kamba Yezu, monga tangiaku, ye tambula.⁹ Buna kabeluka mutu wuna; monga ntangiandi, ye kangadi. Kukala kilumbi ki kiposa.¹⁰ Ba Juif nda n'kamba wu kubelusi: ba mbwele; ka kukemboko unata ntangiaku.¹¹ Ka bakambaka: wuna mbelusi mene ka nkembe: monga

ntangiaku ye kangala.¹² Ba huilaka: Ki mutu kukembe: monga ntangiaku, ye kangala? ¹³ Mana wu beluki kazeyeko na kakele; mudiambu Yezu kalala hakizika hakele batu bakulu.¹⁴ Hakana, Yezu n'mwene n'nzonzambi, ka n'kambaka: mwene, beluki, sadiku masumu, nalo haku kumina diambu dimosi dimbi. ¹⁵ Mutu wuna wele, we hoyu kwe ba juifs na kukala Yezu wu mbelusa mene ¹⁶ Mu bwabuna ba n'lende Yezu kwe ba Juifs, sambu kasadiki mambu muki lumbu kikiposa. ¹⁷ Mana Yezu ba hele mvutu: Tata mene kasala ye tangu diadi; mene phe, yisalaka. ¹⁸ Mu kikuma ki bwabuna, ba Juifs badingiki diaka bwingi muku n'honda, kweku sambu kazitisiku kiposa, ma sambu ka n'tedi Nzambi tata yandi, kadi kukisiki ye Nzambi. ¹⁹ Yezu mongi ndinga ye ba kembe: muma songa makulu, yeke lukamba, mwana kafweneko kasala mu yandiene, keka sala kaka ma keka mona ma kakwesadi kwe Tata; ye makulu makasala tata, mwana kasala mo. ²⁰ Sambu tata ka n'zolaka mwana, ye yandiene kasongilaka makulu makasalaka, ye kasongila mambu ma mbuta-mbuta kuhioka mama, mana kubutsuki lukala muku yituka. ²¹ Sambu, pila tata kafutumunaka ba bafwa ye ka ba hekaka luzingu, bwabuna mwana kahekaka luzingu kwa wuna zodi. ²² Tata ka sambisaku mutu, mana ukabusa mambu makulu kukwe mwana, ²³ Muku siana betu kulu ntuzitisa mwana buna ba n'zitisaka tata. Wu weku zitisoko mwana keku zitisoko phe tata ²⁴ Muma songa makulu, yeke lukamba, wu waka ndinga mene, ye kwikilaka ku wu ntuma, kena ye luzingu lukonda tsuka ye kakwendoko ku basambisaka, sambu kahioka mbala mosi lufwa ku muzingu. ²⁵ Muma songa makulu yeke lukamba, ntangu yisi, ye yisa tuka kiana, kuna ba bafwa bawa ndinga mwana Nzambi; ye bana bawa ndinga yina bazinga. ²⁶ Sambu, buna Tata kene ye luzingu lu yandiene, bwabuna phe kahele kwe mwana n'andi luzingu lu yandiene. ²⁷ Ye ka hele kiyeka kiku sambisa, mudiambu kena mwana mutu. ²⁸ Luyitukiku sambu mambu mana, sambu ntangu ifwene mudiambu ba bakalaka ku maziami bu bawa dinga yandi, ye balubuka. ²⁹ Ba basala mamboti ba futumuka sambu di luzingu, kansi ba basala mambi ba futumuka sambu ba basambisa. ³⁰ Heku ye kima isala menene: buna yeke wa, yeka sambisa, kusambisa kumene kwena ma masonga, sambu yeka dingoko luzolo lumenene, kansi luzolo lu wu untuma. ³¹ Na kukalana mene yeka ta bumbangi bu menene, bumbangi buna bukaloko ma masonga. ³² Kwe ye mutu hika fete hoyu bumbangi bu mene, nzeye na bumbangi buna bukaloko ma masonga. ³³ Luhitiki kwe Yowani, ye katele bumbangi bu masonga. ³⁴ Sambu di mene kweku kwe mutu yi monga bumbangi; sambu yeka hoyu bwabu, sambu lukala ba guluka. ³⁵ Yowani kakala mwinda weka lema weka hana nsemo, ma luzodi luwa kiesi ntangu mosi sambu nsemo yandi. ³⁶ Mene, yena ye bumbangi buna mbuta mbuta kuhioka bumbangi bu Yowani; sambu bisalu bika pele tata mukusala, biabina biyisala mene, bika songisa kwe mene na tata untuma. ³⁷ Ye tata wu untuma ka hoyi yandiene bumbangi bu mene. Lusaloko kuwa ndinga yandi, lusaloko kumona keti kilunzi kiandi, ³⁸ mana ndinga yandi isala dibela kwe beno, sambu lweka tambusoko kuwuna katuma. ³⁹ Lweka huila mvutu mu mambu ma masonama, sambu luyindula kuzwa luzingu lukonda nsuka: Kwe biawu bi songilaka bumbangi bu mene. ⁴⁰ Ma lukwe zodiko kwisa kukwe mene sambu lumonga luzingu lukonda tsuka. ⁴¹ Nkembo mene yeka mongoko kwe batu. ⁴² Mudiambu nzeye na lweku ye zola di nzambi kati di beno. ⁴³ Yisi muzina di tata-ma, ma lungiemboko; ne mutu kaka kisa muzina diandi, lu n'yamba. ⁴⁴ Nki phila lu fwene lu kwikila, beno ba lumongaka nkembo kwe ba mosi ye ba hika, ye ba lukonda dinga nkembo yi ituki kwe Nzambi mosi? ⁴⁵ Luyindudiku na mene yilufunda kuntwala tata; wuna weke lufunda, kena Moyiza, mwe yandi lusidiki kiitu. ⁴⁶ Mudiambu na lukwikidi mukati di Moyiza, lu nkaa kwikila phe mene, mudiambu yandi kasoniki mambu matadidi mene. ⁴⁷ Mana na lukwikilaku mu mahoya ma yandi, nkiphila lukwikila mu mahoya ma mene?

6

¹ Kunima Yezu wele kusimudinzadi yi Galileo ye Tibétains. ² Kibuka kibatu kingi kiyenda n'landi, kiyenda moni buna kayekodisi bambefo. ³ Yezu kamongi mete ku mongo ye kwakuna kenda zakala ye ban'longuki bandi. ⁴ Muna Paki yikala belebele ye nkinzi ba jwif. ⁵ Ntangu katombudi meso mwene kibuka kibatu kiyele kwe yandi, Yezu kakambaka Fidipu ne kwe ntusumba mapa Mukusia na batu badia? ⁶ (Kahoyi bwo kaka mû kasongila, Mudiambu wuzaya mana kafweti sala. ⁷ Fidipu kabusi ne mapa ma nkamazole malungiloko Mukusia na konso mutu kadia. ⁸ Mosi wu balonguki, Ndele pangi Simonie Piele kahoyaka, ghene ye ngunza mosi wene ye mapa matanu⁹ ye bambisi bole, Kasi bilungi koko ku n'twa la batu baba ? ¹⁰ Yezu kahoya " Lubazakadisa, Ghakala ye mfuta makanga mingi, bakala midi mitanu mibatu. ¹¹ Yezu mongi mapa sambudi mo, sambudi mo, kabusi matondo, ye bakabisi ku bakulu babakala gho, badidi bwoso bazodi. Mutangu yi bayukuti, kambi ku ban'longuki ¹² bandi ne lutonguna bitini biakulu bina bisele Mukusia ne. ata kima kiladiku. ¹³ Batonguni biakulu ye babasisi bitunga kumiyebole, ku mapa matanu makasambudi munima di kudia kibuka kiakulu. ¹⁴ Batu bamwene mambu makuyituka makasadi Yezu, " Béké dihiula ne wanduwu kene ntumu wukiedika wufweti kwisa gha nsi ntoto. " ¹⁵ Ye Yezu buna kazeye n'a bakwisa ban'katula Be n'kumisa ntotila, katuki ghakana wele yandi buhika ku mongo. un, ¹⁶ Ntangu yi kuyidi kuma ban'longuki bakulungi nku n'kama n'sadi. ¹⁷ Bakoti mû bwatu bayandiki kwelabuki Mukusia ne Benda ku Capelanaum, piba yikala yibwidi Yezu kakala kabawanieko. ¹⁸ Mfunzi mosi yingolo yiyandiki kubaningisa, n'zadi yibaluki. ¹⁹ Gha bayelabuki, bahioki bitini makumole to makumatatu, bamwene Yezu gha ntandu nkanda mamba keke kwisa belebele ye bwatu bu bakala bwawu, bamwene boma. ²⁰ Kasi Yezu kabakambaka" wuna mène, lumoniku boma" ²¹ Bawu- bazodi bamonga kakota mû bwatu, Kasi mbala mosi ne batala bakumi kuna bakambi. ²² Kibuka kibatu kikala ku simu dinzadi, bamwene ne bwatu bukala kaka bumosi ye Yezu kasalamwoko kumata, ban'longuki bayelabuki babene. ²³ gha kunkiele, bwoso Ghakala ye mabwatu maghika makumi, matuki ku Tibériade belebele ye kifulu ki badidi mapa ma kasambudi Mfumu .Yezu. ²⁴ Batu babakala gha kati di bibuka bamwene na ata Yezu, ata balonguki bandi babakala ghoko, bakoti mû mabwatu ye bele ku Capelanaum mû kudinga Yezu. ²⁵ Ye gha bamwene ku ntandu n'zadi ban'kambaka mfumu nki ntangu wisi kwaku? ²⁶ Yezu kabakambaka ne lukwendingiku Samu di mambu ma

lumwene, Kasi Mudiambu kudidiki pe luyukutiki. ²⁷ lusadiku Mudiambu di bima bikudia bibibebaka, Kasi lusepila ye madia ma maghanaka luzingu lu mvula yi mvula, m'a kalugheka mwana mutu, Mudiambu Yandi yi tata, wu kaniemina tata kidimbu kiandi. ²⁸ Bawu banghiufula ne nki ntufweti sala, mu kusala bidimbu bi nzambi? ²⁹ Yezu kabakambaka bidimbu binzambi, kukwikila mu mwan'andi wu kaluhiitika. ³⁰ Nki diambu dikuyituka sala Mukusia na beto n pe n'tukwikila mwe ngeyi? Nki salaka? ³¹ Batata ba beto badidi madia makuzulu m'u n'seke yiyumuka, bwoso masonama, kabaghele mapa makuzulu ma kudia. ³² Yezu kabakambaka, m'u masonga yilukambi, Moyize kalugheleko mapa makuzulu, Kasi tata m'ene kalugheka mapa makiedika makuzulu. ³³ Mudiambu dipa dinzambi, diene didituka ku zulu dighanaka luzingu gha nsi n'toto. ³⁴ Ban'kambaka Mfumu n'tuheka konso kilumbu dipha di. ³⁵ Yezu bakambi, "yene dipa diluzingu; Wuna kwisa kwe m'ene kasaloko kuwa nzala, wuna kwikila mwe m'ene kasaloko kuwa kihuni. ³⁶ Kasi, yilukambiki, lumbweneke, Mana lunkwikiloko. ³⁷ Bakulu bakapeka tata bakwisa kwe m'ene, pe isalako kulubula mutu wuna kwisa kwe m'ene; ³⁸ Samu yikulumuka kuzulu Mudiambu dikusala, keko luzolo lumene, Kasi luzolo luwuna wuntuma. ³⁹ Mudiambu, luzolo luwuna wuntuma, ndadisiku ata kima kimosi kikaapeka, Kasi yibafutumuna m'u kilumbu kinsuka. ⁴⁰ Luzolo lu tata lwene, konso wuna mona mwana pe kwikidi mwe yandi kamonga luzingu lu mvula yi mvula; Mana yibafutumuna m'u kilumbu kinsuka. ⁴¹ Ba jwifi bakalabokutaka Samu diyandi, kikuma wuhoya ne, "yene dipa dituki kuzulu. ⁴² Pe bahoyiki, kayandiku wu Yezu, mwana jefo, wuntuzeye tat'andi ye ngudiandi? bwe kafweti Hoya ne," Ntuki kuzulu? ⁴³ Yezu ka bakambaka: luyambula kubokuta beno ye beno. ⁴⁴ heku wuna kwisa kwe m'ene, na tata wu ntuma ka n'tediku; mana pe yi m'futumuna mukilumbu kitsuka. ⁴⁵ masonoma ku bantumi: bakulu ba balonga kwe nzambi. hakana konso wuna wa ndinga pe yambi malongi ma tata yandi kwisa kwe m'ene. ⁴⁶ ha nkatu mutu m'wene tata, na keku wuna tuki kwe nzambi; wanduna m'wene tata. ⁴⁷ mumasonga, mumasonga, yi lukambi, wuna kwikila kwe mene kene ye luzingu lu mvula ye mvula. ⁴⁸ me ye dipa diluzingu. ⁴⁹ batata zeno ba didi mampa ma zulu mutseke yikonda mamba, mana ba fwa. ⁵⁰ haka dipa diditukaka kuzulu mukushiana wuna dia kafwiku. ⁵¹ yene dipa di luzingu di tuki kuzulu. na mutu kadia dipa di, ka zinga mvula ye mvula, dipa diyi m'heka, lutu lumene, luyi hana samu diluzingu lu nsi n'toto. ⁵² ba jwif bayandiki ku bokuta bawu ye bawu, bahoya: nkimpila kafeti tuheka lutu luyandi ntudia? ⁵³ yezu ba kambi: mumasonga, mumasonga, yi lukembe, na ludidiku m'suni mwana mutu, na lu nwiniku menga ma yandi, lweku ye luzingu mu benwenu. ⁵⁴ wuna dia m'suni mene pe nwini menga kene ye luzingu lu mvula ye mvula, yi m'futumuna kilumbu kitsuka. ⁵⁵ samu lutu lumene lwena matongo, menga ma mene me kunua. ⁵⁶ wuna dia m'suni mena pe nua menga ma mene kasaala ye mene, pe mene yi kala ye yandi. ⁵⁷ samu tata wu weka zinga ntumi, mene pe yeka zinga ye tata, hakana wuna ndia kazinga ye mene. ⁵⁸ Haka dipa didi tuki kuzulu. heku neti batata ba benu ba didi mapa mazulu pe ba fwa: wuna dia dipa di kazinga mvula ye mvula. ⁵⁹ yezu ka hoyi mambu mana mu kati di nzo nzambi, ha kakala longa ku capernawum. ⁶⁰ balongoki bingi, ha bawidi, bahohi: dilongi di die ngolo; na fwene kawa? ⁶¹ yezu, widi mukati di yandi mbokuta zi balongoki, ba kambi: lweka kukoko mambu ma? ⁶² na lumona mwana mutu meete ku kakala ntete?... ⁶³ mpeve yi hana luzingi; m'suni keko ye m'funu. malongi ma yilukembe mene mpeve ye luzingu. ⁶⁴ hakati di benu hene ye bahika beka kwikiloko. sambu yezu yandika mu luyandiku bana babakala kwikiloko, pe na wu feti m'teka. ⁶⁵ kayiki: hakana yi lukembe ha nkatu mutu kwisa kwe mene, na tata ka m'pekoko. ⁶⁶ mu ntangu yayina, ba nsadi bingi bakatuki, bendoko diaka ye yandi. ⁶⁷ yezu kabakamba ba kumi ye bole: a benu, luzodi lwenda? ⁶⁸ somoni piele kahoya: mfumu, kwe na tukwenda? ngeyi wene ndinga ye luzingu lu mvula ye mvula. ⁶⁹ ntu kwikila ntu zaya pe na we klistu, wene m'santu nzambi. ⁷⁰ yezu bakabusidi: keku mene yii lusola, benu kumi ye bole? mosi mukati dibenu ke m'loki! ⁷¹ kakala kambaka yudashi scadiyoti, mwana Simoni, samu yandi fweti m'teka, yandi, mosi hana baakumi ye bole.

7

¹ Kunima bima biabi, Yezu kaye kangadi mu nsi Gallile, mudiambu kazodiku kwenda ku nsi ba Yuda bakala kwe ndingi ban'honda. ² Buntwene ntangu yi feti di ba jwifi ye ba tabena yikala bele bele. ³ Hakana bapangi bandi bankamba ne: "Katuka wenda mu nsi Yude, mukusia na balonguki baku bamona pe mana salaka. ⁴ Heku mutu wuna salaka mambu mu kinsweki ho yandiene zodi kazayana, ho weke sala bio, sala pe nsi yakulu bakuzaya. ⁵ Samu ata biwutu biandi, bakaloko n'kwikila. ⁶ Yezu kabakambakana, "Ntangu mene yifwanietu, kasi yibeno yikala kaka yifwana. ⁷ Nsi ntoto benu yilulosoko, kasi yimenga mene mudiambu yikwe hoyidi mambi ma nsi yene.. ⁸ Benno, lumata lwenda ku feti, mene yikwwendoko mudiambu ntangu mene yifwanietu". ⁹ Buna kabakambi bwabuna, yandi kamongi sele kuna Gallilea. ¹⁰ Ha kamwene bapangi bandi bele ku feti, yandi pe kalandi mu kinsweki. ¹¹ Ba jwifi bakala kwe ndingi, bahiulaka na "kwe kene?" ¹² Bakala dindama bwingi bawu ye bawu, kikuma kiyandi, Bahika bahoyaka na mutu kitoko, bahika na "kakwe kabisi" ¹³ batu" Kasi baakulu bakala kwe hoyi mu kuswama bakala ye boma bu ba jwifi. ¹⁴ Hakatikati di feti, Yezu kamongi mete mu Nzonzambi, yandiki kulonga. ¹⁵ Ba jwifi bayandiki kuyituka bayandiki kwe di hoyidi na, "Bwe mutu wanduwu wuzaya bwingi?, mana kalongukoko" ¹⁶ Yezu kabakambakana na, "Malongi mamene meku ma mene, mene ma wuna wu ntuma. ¹⁷ Ho mutu zodi kasala luzolo lwandi, kazaya malongi mama, ho katuki kwe Nzambi, holo yeke hoyila menene. ¹⁸ Wuna hoyila mu zina diyandiene, kadingaka lukulu lwandi, kasi wuna hoyila mu zina di wuna wun'tuma kene mutu wu masonga, keku ye kimvuni, kene mutu wu sungama. ¹⁹ Moyiza kaluhekoko minsiku? Mana ata mutu mosi kasimba woko, Nki lukwe dingidi luponda?" ²⁰ Batu bakabusi na "Wene ye kitsusu? Na weke dinga kakuhonda?" ²¹ Yezu kabakabusila na, "Yisala bidimbu bintete, lweke yituka kikuma kibwabuna. ²² Moyiza kaluhele nkanda ("keku wu Moyiza, wu bankaka bandi, mana kilumbu kilumingu lweke n'kotisa nkanda. ²³ Nki kikuma na benu lweke kotisa batu nkanda mu kilumbu ki lumingu kikalubusila Moyiza, lumona bwoko bumbi, kasi na mene yikodisa mutu kilumbu kiene, lumonga luwidi nkabu?

²⁴Lusambisiku mubungumba, lusambisaka mu masonga. ²⁵Batu bahika ba Yeluzalemi beke dihiula na," Keku yandi wubakwe dingi bahonda? ²⁶Lutala kakwe hoyi ye masonga makulu mana bakwe n'kambiku ata diambu, bakwe zayi batu bene na yandi kene Kristu wukieleka? ²⁷Kasi ntuzeye wandu kuna katuki, kasi Kristu hana kakwisa heku mutu wuna zaya kuna katuka. ²⁸Kunima Yezu kabakambaka na," Beno lunzeze mene kuna ntuki, yisoko menene, wun wu pitika kene, kene wu kieleka mana benu ²⁹lun'zeyeko. Kasi menene yin'zeze mboti mboti mudiambu ntuki kwe yandi yifweti nzaya. ³⁰Badingi ban'kwata ,kasi ata mosi kan'simboko mudiambu ntanguandi yikala yifwanieku. ³¹Batu bingi babakala hakana bakwikidi pe bahoyaka na,hana kakwisa Kristu ,kasala mambu mahika kuhioka yandi? ³²Ba Mfwadizi ha bawidi batu beke kwe bokuti mu zina di Yezu, ye bamfumu baba ba nganga Nzambi, bamongi batumi basuta benda be n'kwata. ³³Kunima Yezu kabakambaka ne," Yene ye benu mu mwa ntangu yinkeke, samu ntanguama yidinga fwana yikabuka ku yituka. ³⁴Lundinga mana lumbonoko mudiambu lukukoko lukuma kwo. ³⁵Ba jwifi bayandiki kudihiala bawene na," Kwe kakwenda kwakuna ntukonda zaya betu? kakwe landi ba Greki babama tina tina mukusia na kabalonga? ³⁶Bahiula na," Nki kazodi kahoya ha kahoyine,"?undinga mana lumbonoko kuna yikwenda, lukukoko ,ukuma kwo?" ³⁷Kunsuka, kilumbu kimbuta ki feti, Yezu telemi, kahoyaka ne,:" Wuna wene ye kihui, kisa kwe mene kisa nwa. ³⁸Wuna kwikila mu mene , mwe yandi mulubuka nzadi zi mamba makitoko kitoko ma luzingu. ³⁹Kasi keke hoyi makulu mana mu pepe santu, wu bamonga bana bakwikila mwe yandi, mana kahanamieku samu Yezu ban'hondieku. ⁴⁰Batu bahika babkala hakana ha bawidi mambu mana, bahoyaka na makieleka "Wanduwu Kristu". ⁴¹Bahika bahoyaka na Kristu kafweti tuka ku Gallilea? ⁴²Masonama ma santu mahoyaku na Kristu kakwisa mu kikanda ki Davidi, ki Beteliyemi hata dikene Davidi? ⁴³Hakana bawu ye bawu bayandiki kudindama kikuma kiyandi. ⁴⁴Bahika bazodi ban'kwata mana ata mutu mosi kan'simboko mu lutu. ⁴⁵Kunima , basuta babatumi bakabuki kuntwala bamfumu baba, babahilaka na nki lukondi naatina? ⁴⁶Bamfumu bahoyaka na,"Heku mutu wuhoya bwo kele bwabuna kuntwala. ⁴⁷Bamfwadisibakabusa na,"Be luhunaka?" ⁴⁸Hene ye mfumu wuna kwikidi mwe yandi? ⁴⁹Kasi fundu dibatu dina diakulu diene dikuloka, mudiambu dizeyeku n'siku. ⁵⁰Nikotemi (mosi wu bamfwadisi wu teki mona kuntwala ,kabakambaka : ⁵¹Nsiku betu kakwata mutu wuwene ne ban'sambisiekulu bawa nki kasadiki kuntwala kunkwata?" ⁵²Ban'kabusila ne,"Ngeyi wene mwisi Gallilea?Dinga pe hiula mona ne heku Polofeti tuka ku Gallilea. ⁵³Phe konso mutu kabuki ku nzwandi.

8

¹Yezu weele ku mongo wu ba livia. ²Mana, muna kibungi, wele diaka mu tempelo, ye mabuta makulu misi kwe yendi. Haka zakadi, yandiki ku balonga. ³mu bwana ba soniki ye ba fadizia bisa nata mwana n'khetu mosi ba kwete mu ku sala mbongi; ye ba n'sidi ha kati di mabuta, ⁴Ba hoyi kwe Yezu: Pfumu, mwana n'khetu wandu ba n'kwete ha ntangi mbongi. ⁵Moyize, mu n'tsiku, ka ntu hele n'swa ntu m'bula matadi n'khetu wu phila yayi: Ngeyi se, nki hoyi? ⁶Ba hoyiiki buna samu di ku'meka, mu ku sia ne ba n'funda. mana Yezu, niekisiki tsingu yandi, ka sonikiki ye milembu mu mafu. ⁷Samu ba kala n'dindikisaka zi ngiufu, vumbudi n'twa phe ba kambu: Wuna wu konda disumu ha kati di beno ka yandika wu ntete mu ku n'losila ditadi. ⁸Ye tsukiki diaka kilunzi, ye kusonikaka mu mafu. ⁹Mu ntangu ba wudi bwabuna, ba fundami mu zingindu zi bawu, ba yandiki ku katutu mosi mosi, yandika ku ba mbuta tii ye kuna ba batsuka; phe Yezu seele yandiene ye n'khetu wu kala ha kati. ¹⁰Mu bwana, ha ka vumbudi n'twa, ye mwene kaka n'khetu , Yezu n'kambi: N'khetu, kwe bene ba bakele ku funda? Ha nkatu mutu ku lodi? ¹¹Kabusu mvutu: Lowu, Pfumu. Phe Yezu n'kambi: Mene phe yi ku loloku(ku hekoko ndola): ndonda, ye sadiku diaka disumu. ¹²Yezu ba hotidi diaka, ye ba kambu: Yene Mieesi mi n'toto, wuna ndanda mene ka kangaloko mu kati di phipa, kasi ka kala ye miesi mi luzingu. ¹³Kikuma ki ndinga yaana, ba fadizia ba hoyi: Weka ta ki mbangi ki ngeyene; ki mbangi kiaku kiekoma masonga. ¹⁴Yezu ba hele mvutu: Ata yeka ta kimbangi ki meene, ki mbangi ki mene kiene masonga, mu diambu nzeye kwe ntuki ye kwe yeka kwenda; mana beno lu yebeko kwe ntuki ye kwe yi kwenda. ¹⁵Lu sambisa mu ki n'suni, mene, yi sambisaku mutu. ¹⁶Phe ne yi sambisa, ku sambisa kumene kwe masonga, mu diambu yeko mene bu hika; Tata wu ntuma kene ye mene. ¹⁷Ma sonama mu mitsiku mi beno ne kimbangi ki batu bola ki kala masonga; ¹⁸yeka ta kimbangi ki menene, ye Tata wu ntuma keka ta kimbangi ki mene. ¹⁹Ba n'kambi phe: Kwe kene tata ngeyi? Yezu hene mvutu: Lu ngiebeko mene, ata tata mene. Ne lu ngiebe, lu nka n'zaya phe tata mene. ²⁰Yezu hoyi mahoya mana, mu kulongaka mu tempelo, ha phalasi yina yikala kimvwama; phe ha khatu mutu wu n'kwete, mu diambu tangu diandi dikala di lungidieko. ²¹Yezu ba kambidiaka: Yele, lu ndinga phe, lu fwa phe mu kati di disumu dieno; lu fweneko lwisa ku yele. ²²Kikuma ki mambu mana, ba yuda ba hoyi: Ka di honda yandiene, mu diambu keka hoyi: lu fweneko lwisa ku yele mene. ²³Ye ba kembe: Lwene ba ha tsi n'toto; mene, Yene wu zilu. Lwene batu ba n'toto wandu, mene, yeko wu n'toto wandu. ²⁴Nkiakina yi lu samuni ne lu fwa mu masumu meno, mu diambu ne lweka ndimoko wuna yene, lu fwa mu masumu meno. ²⁵Na wen? ba n'kambi. Yezu ba kabusidi mvutu: Wuna yeka lukamba yandi luyandiku. ²⁶Yene ye mambu mingi ma ku hoyi samu di beno, ye ku sambisa kati di beno; mana wuu ntumi kene masonga, ye ma ngwidi kwe yandi, yeka ma hoyi mu n'toto. ²⁷Ba zeyeko ne ka ba hoyidiki tata. ²⁸Yezu phe ba kambu: Hana lu n'tombula mwana mutu, hakana lu zaya wuna yene, phe yi salaku kima mu philaama; kasi yi hoyi kutala mana ka ndonga tata. ²⁹Wu ntuma kene ye mene; ka tsisiiku mene bu hika, mu diambu yeka sala koso tangu mambu mana ma n'sepidisaaka. ³⁰Mu diambu Yezu ka hoyiki bwabuna, batu bingi ba kwikidi mu kati di yandi. ³¹Ye hoyi kwe ba yuda ba ba kwikidi lu kati di yandi: Ne lu kwikama mu kati di ndinga mene, lwene mu masonga ba longoki ba lene; ³²Lu zaya masonga, phe masonga ma lu nungisa. ³³Ba n'hele mvutu: Ntwene ba tekulu ba Abalayami, ye ntu seleko ku kala mi hika mi mutu; nki phila weka hoyi ne : lu katuka muki hika? ³⁴Mu masonga, ye masonga, yeka lukamba, ba kabusidi Yezu, konso mutu wuna di yambudila ku masumu ka kuma n'hika masumu. ³⁵Mu ku tala, n'hika ka zingilaku kaka mu kati di nzo; mwana ka

zingilaka mwo konso tangu. ³⁶Ne mwana ka lu kangula, lukatuka ye masonga muki hika. ³⁷Nzeye ne lwene makitani ma Abalayami; mana lweka dinga lu phonda, mu diambu ndinga mene yeka kotoko mukati di beno. ³⁸Yeka hoya mambu ma mbweneke kwe tata; ye beno, lweka sala mana lu mwene kwe Tateeno. ³⁹Ba n'hele mvutu: Tata beto, kene Abalayami. Yezu ba kambi: Ne lukala bana ba Abalayami, lu nka sala bisalu bi Abalayami. ⁴⁰Mana bu ntwene lweka dinga lu phonda, mene wu yi lukambi masonga ma ngwidi kwe nzambi. Abalayami kasadiku buna. ⁴¹Lweka sala bisalu bi Tateeno. Ba n'kambi: Ntweko bana ba makangu, ntwene ye tata mosi, Nzambi. ⁴²Yezu ba kambi: Ne nzambi ka kala tata beno, lu nka nzola, samu ntuki kwe nzambi phe yisi; yi di yisidiku menene, yandi ntumi. ⁴³Nki kikuma lweka simbiloko phoyidi mene? Mu diambu lu fweneko lu wa ndinga mene. ⁴⁴Tata beno kene Diabulu, ye lu zodi lu lungisa phusa tata beno. Ka kala n'hondi tuuka luyandiku, ye ka telemaku mu kati di masonga, mu diambu mweko ye masonga kati di yandi. Ha ka hoyaka bungumba, ka hoyilaka ku tsi mbundwandi; mu diambu kene kingumba ye tata bungumbu. ⁴⁵Ye mene, mu diambu yeka hoya masonga, lweka nkwikiloko. ⁴⁶Na ha kati di beno ndunga mu disumu? Ne yeka hoya masonga, nki kikuma lweka nkwikiloko? ⁴⁷Wuna wena wu nzambi, ka waka ma hoya ma nzambi; lweka woko, mu diambu lweko ba nzambi. ⁴⁸Ba yuda ba n'hele mvutu: Ntweko ye kinunga mu ku hoya ne wene mu samadiya, ye wene ye pheve mbi? ⁴⁹Yezu kabusi mvutu: Yeko ye pheve zi mbi; mana yeka kumisa tata mene, ye lweka ntukuna. ⁵⁰Yeka dingoko nkembo mene; Kene kaka mosi wu weka yi dinga ye sambisaka. ⁵¹Mu masonga, ye masonga, yeka lukamba, ne mutu ka batila ndinga mene, ka monoko mu dibeke lufwa. ⁵²Bu ntwene, ba yuda ba n'kambi, ntu yebe ne wene ye pheve zi mbi. Abalayami wu fwa, ba mbikudi phe, ye weka hoya: ne mutu ka batila ndinga mene, ka monoko lufwa. ⁵³Wene mbuta ku hioka tata beto Abalayami, wuna wu fwa? Na weka zola wu kuma. ⁵⁴Yezu kabusi mvutu: Ne yi di heka nkembo menene, nkembo mene yeko kima. Nde tata mene pheka nkembo, wu lweka hoya ne kene nzambi beno, ⁵⁵ye wuna lu kondi zaya. Samu di mene, yi zeye; ye ne yi hoyani ne yi n'zeyeko, nka pfwana beno, ki ngumba. Mana yi n'zeyeko, ye yi batilaka ndinga yandi. ⁵⁶Abalayami, tata beno, ka sepidi mu tangu di kamona kilumbu ki mene: ka mwene kio, ye ka sepidi. ⁵⁷Ba Yuda ba n'kambi: Lungisiseko ata mvula makumi ye matana, ye weka hoyi ne wu n'mwene Abalayami! ⁵⁸Yezu ba kambi: Mu masonga, ye masonga, yeka lu samuna, ku ntwala Abalayami ka kala, Yi kala. ⁵⁹Ki kuma kiakina ba monga diaka matadi samu di ku n'basula, mana Yezu we swama, ye lubuki mu tempelo.

9

¹Hakenda hioki Yezu mwene mutu mosi kifwa mesu tuka buna kabutuka. ²Balonguki bandi ban'hiulaka na, "Mumu, buntwene bwoso mutu wandu, na wunata disumu, yandi ho biwutu biandi? ³Yezu kahoyaka na, ata yandi, ata biwutu biandi heku wuna wusumuka, kasi mukusia na bidimbu binzambi bimonika mwe ⁴yandi. Ntufweti sala bisalu bi wuwuntuma buna kwene mwini, kasi ho piba yibwa, heku wuna sala. ⁵Buna yene ha nsi ntoto, yene mwinda wu nsi ntoto. ⁶Hakamanisi kuhoya bwabuna, losi mete ha mafu nsi, bumbikisi yabana mwa mbuma, mpakudi muna mesu, Kan'kambaka 'na, "Ndonda wuyebila ku mamba ma Silowe, wele we yebila, pe kayisa kabuka keke kwe moni. ⁸Kunima bakakala bawu belebele bamweneke, bayandiki kudihula, keku mutu wu kala kwe langididi, kwe lombi? ⁹Bahika na yandi, bahika na loo, Yandiene kaban'kamba na "Mene wandu" ¹⁰Ban'hiulaka na; Bwe matemukina mesu mangeyi? ¹¹Kabakambaka na mutu wubatela Yezu, yandi wulokudi mete ha nsi, futikisi mo yabana mbuma, pakudi ku mesu, kan'kambaka nde yebila ye mamba ma Silowe pe ngiandiki kumona. ¹²Ban'hiulaka na kwe kene? yandi ne, "Nzeyeko kwe kene" ¹³Bamongi mutu wuwukala kifwa mesu banete ku ba mfwadisi. ¹⁴Bwoso kikala kilumbu kilumingu, kinkodisi mesu. ¹⁵Ban'hiudi bwe kayandiki kumona, yandi pe bakambi buna kan'siti mafu ma kavunzikisi ye mete ma yandi, pe kan'tumi ke yebila, pe ngiebidiki ngiandiki kumona. ¹⁶Ba mfwadisi bahika bayandiki kuhoya na " Mutu wandu katukoko ku Nzambi sambu kazitisaku kilumbu ki lumingu, " ¹⁷Bahika na bwe mitu wuwene ye nsumuki kafweti sala bmangu bi pila yayi bayandiki kudindama bawu ye bawu. Ban'hiudi diaka mutu wukala kifwa mesu ne, Bwe weke hoya mudiambu di mutu wene? yandi ne, " Kene Polofeti. " ¹⁸Hakani babusi na mutu wandu kakaloko kifwa mesu, basidi paka batedisi biwutu biandi bisa hoya na makieleka kakala kifwa mesu. ¹⁹Babahiulaka na makieleka mwana benu wandu kabutuka kifwa mesu? bwe kayandiki kumona buntwene? ²⁰Bahoyaka na betu mwana betu kabutuka mesu mafwa, ²¹kasi kumona ku yandi ntuzeyeko na wun'temuni mesu mene, yandiene kene mbuta, lun'hiula kalukamba wuna wu n'kodisa mesu mene yandiene. ²²Biwutu biandi bahoyidi buna mudiambu bakala ye boma bu ba jwifi. Samu ba jwifi bakaniki kukula konso mutu wuna tambusa na Yezu kene ²³Kristu ban'kula mu nsi bawu yi Synagogue. ha bahoyila na kene mbuta yandiene kahoya, lun'hiula kalukamba. ²⁴Ban'tedi mbala yi zole ban'kambaka ne, "kabusa matondo kwe NZAMBI; ntuzeye na mutu wuna kene mutu masumu". ²⁵Yandi pe kabakambaka na mene nzezekwamako na kene n'kwa masumu ho ,loo, nzeye yikalala mesu mafwa, lelu yeke mona. ²⁶Ban'hiula dihiika na nki kakusala? bwe kakutemuna mesu mene? ²⁷Yandi kahoyaka na, Yilukambi bwo kele mana lukwezodiku lungwila, nki luzodi lun'wa, luzodi lukuma balonguki bayandi? ²⁸ban'tukuni phe bayandiki kuhoya, nge wene n'longuki wu yandi; betu ntwene ban'longoki ba Moyize. ²⁹Tuzeye na Nzambi kahoyi kwe Moyize; mana wana tuzeyeko kwe katuki. ³⁰Bamongi ban'tukuni, Benu lwene balonguki bandi bankambaka, betu ntwene balonguki ba Moyiza. ³¹Beto ntuzeye Nzambi kahoyi kwe Moyiza, kasi wandu ntuzeyeko kuna katuka. ³²Mutu kabakabusila ne: Diambu dingituka na luzeyeko kwe katuka.mana yandi wun'temuna mene mesu. ³³Ntuzeye na Nzambi kawilaku bakwa masumu, kawila batu babsambila ti bana bene ye masonga. ³⁴Tuka ,uyandiku lu nsi ntoto, ntuweku pe ntumoniekuni mutu wu temuna mesu ma mutu wuna wufwa mesu. ³⁵Ho mutu wuna kakaloko Nzambi, kanka sala bwoko". ³⁶Ban'kabusilaka na, ngeyi wubutuka mu masumu mana weke tulonga?, bamongi ban'kudi ku nzila. ³⁷Yezu, ha kawidi na ban'kudi ku nsi Synagogue. Kenda mona dihiika n'kambi : "Kwikila mu mwana mutu?" ³⁸Kabusi

ne,"Kene mfumu mukusia ne yikwikila mwe yandi? ³⁷Yezu kankambaka na wumona, pe yandi wuweke hoyo ³⁸yandi". Mutu wene hoyi ne," Mfumu ,nkwikidi", ye mfukamini.hakana. ³⁹Kunima Yezu kahoyaka: Mene yisaa ha nsi n'toto wandu mukusia na babamonaku bamona, babamonaka bakuma bifwa mesu. ⁴⁰Ba mfwadisi bakakala bawu , ha bawidi ndinga yayina, ban'hiulaka na disonga betu pe ntwene bifwa mesu ? ⁴¹Yezu kabakabusilaka ne: Ho lu kalani bifwa mesu, lu nka kaloko ye dusumu. bu ntwene lweka hoyo : ntweka mona. kikuma kiakina disumu di beno dieka katukoko.

10

¹« Mu masonga, mu masonga, yeka lusamuna, wuna konda kota munzo yi ba tsasilaka mameme ku kiafulu, mana we kotila ku tubu di hika, mutu ,wuna kene mwifi pe n'hondi batu. ²Mukutala wuna kotila ku kielo kene n'hungudi mameme. ³Mutu wuna kengidilaka kielo kan'kangudila kielo. Mameme ma waaka ndinga yandi pe katela mameme mana ma yandiene mu zina diaandi konso dimeme pe ka malubula. ⁴Mu ntangu kalubudi mana mene ma yandi, ka kangala hantwala mawu pe mameme makwen'landi ; mudiambu mayebe ndinga yandi. ⁵Malandako n'zenza, mana mukutala ye masonga man'tina n'zenza ; mudiambu mayebeko ndinga yi ba n'zenza.» ⁶Yezu bateele kingana kiaki, mana baakulu baseloko kuhana kete kiima ki mosi mu maakulu maka bakambi. Yezu bakambi diaka: «Mu masonga, mu masonga, yeka lusamuna, yene kiafulu ki mameme. ⁸Baakulu bana biisa ku ntwala mene bene biifi pe ba hondi batu, mana mameme ma widiiku ndinga zibawu. ⁹Yene kiafulu. Konso wuna kota mu nzila mène ka huluka; ka kota mpe ka lubuka, mpe kamona madia ma bunkete. ¹⁰Mwifi ka kwisila kaka mudiambu di kuyiba, ku Honda batu ye ku bebisa. Mene, yisidi mukusonga ne ba monga luzingu pe ba lu monga kuhioka kiteso. ¹¹Yene n'hungudi wu mboti. N'hungudi wu mboti kahanaka luzingu lu yandi kikuma ki mameme ma'ndi. ¹²Mutu kisalu keko n'hungudi pe ka vwidiku mameme. Nekamona mbwa n'situ keka kwisa, ka sundula mameme pe tini. Pe mbwa n'situ kama nata makaka pe mampanzisikisi. ¹³Katini mudiambu kene mutu kisalu pe kadi yangisoko mudiambu di mameme. ¹⁴Yene n'hungudi wu mboti. Yibayebe bana bene ba mene pe bawu bangieebe. ¹⁵Tata ngieebe pe mene yin'yebe tata; mpe yi hanaka luzingu lu mene mudiambu di mameme ma mene. ¹⁶Yene diaka ye mameme ma hika mana meku mu kihanga kiaki. Yi fweti kwisa banata pe, bawa ndinga mene pe mukusonga ne yikala ye kibuka ki mameme ki mosi mawu mpe makala ye n'hungudi mosi. ¹⁷Tala kikuma kikanzodilaka tata: mpene luzingu lu mene mukusonga ne yi lumonga diaka. ¹⁸hankatu mutu mpotumuna lwo, mana yeka luhana menene. Yene ye kiyeka ki kuhana pe ye ki kulumonga. Tata wu mpele n'swa wuna.» ¹⁹Kukabana kukabuki diaka mukati di ba jwifi kikuma ki mambu ma mana. ²⁰Biingi mukati di bawu bakala hoyaka: « kene ye mpeve zi ba ngulu pe n'twa ka kwen'sadiku kitoko. M'funu nki lukwen'wididi?» ²¹Ba hika bakala hoyaka: « meku malongi makukala kwe mutu wu wene ye mpeve zi bangulu. mutu wu mpeve zi mbi fwene ka monisa kifwa meso?» ²²Mana disa feti di kutambika kimenga ku Yeluzalemi. ²³Dikala mu nsungi yi kioso kingi pe Yezu kayenda kangadi mu tempelo, ku ndambu yi kibaka ki salomoni. ²⁴Hakana ba jwifi ban'zuungi mpe ban'kembe: « tii kuna nki ntangu nge simbidila malongi ma ba siisa mu lweka? Na wene klistu, ntu samuna ha ntwala mutu wakulu.» ²⁵Yezu bakabusidi mvutu: «yi lu kambi mana lueeka kwikiloko. Bisalu bi yeeka sala muzina di tata bieeka teendula m'vimba mene. ²⁶Muku tala lueka ndimoko mudiambu lueeku mameme ma mene. ²⁷Mameme ma mene mawa ndinga mene. Yi ma yeebe pe ma ndandaka. ²⁸Yi ba heka luzingu lu mvula ye mvula ma fwoko mudibele pe ha nkatu mutu fwene kama hotumuna ha koko dimene. ²⁹Tata mene wuu ba mpeka kene mbuta kuhioka bana baakulu pe ha nkatu mutu fwene kaba hotumuna ha moko ma yandi. ³⁰Mene ye tata, ntwene kima ki mosi.» ³¹mana, ba jwifi ba tonguni diaka matadi ba n'bula. ³²Yezu ba kabusidi mvutu: « yi lusongidi bisalu bi bunkete biingi bi tata mène. Munki biawu mukati di bisalu bina bilweka zola lu mbudila Matadi?» ³³Ba jwifi ban'kabusidi mvutu: «heko mudiambu di bisalu bi mboti ntweka ku budila matadi, mana mukutala kikuma weka bebisa minsiku; kikuma ngeyi, mutu, weeke di monga nzambi.» ³⁴Yezu bakabusidi mvutu: «masonamoko mu tsiku mibeno:" mpoyi lwene ba Nzambi?" ³⁵ne kabatedi ba Nzambi, kwe bana bisa ye ndinga nzambi(mpe masonami ma bebaku kete bunkeke), ³⁶bwe lweka hoyila ku kwene wuna kompetusi tata pe ka tumi ha nsi n'toto : "weka bebisa mitsiku", mudiambu mpoyi: yene mwana nzambi?» ³⁷Neyeka salako bisalu bi tata, hana lukwikidiku. ³⁸Mana mu tsobanu na yeka sala, kukadi luzodi lunkwikila, lu kwikila ata kubisalu; mu diambu dina, luyaba pe lumona ne tata kene mukati di mene pe mene yene mukati di tata.» ³⁹Ba meki diaka mukun'kwata Yezu, mana ba tini ha moko. ⁴⁰Mbala yi zole, Yezu wele ku thandu yuludani, ha kizika ki kadila yohani ye kikaluluka batisila batu, pe ka zakadi. ⁴¹batu bingi bisa kwe yandi mpe ba hoyi: «yohani kasadiku ata kikamwisi ki mosi, mana mambu makulu makahoyidi mutu wandu mene masonga.» ⁴²pe bingi ba kwikidi mu zina di Yezu ha kizika kiakina.

11

¹Kukala ya mutu mosi ubela, Lazadi, wu betaniya, hata di Madiya ye malata, mpangi ngiandi. ²Kukala yandi Madiya wu n'kusi mananasi ma tsudi ku mfumu ye wu n'sukula malu ye nsuki zandi, ye kukala mpangiandi lazadi wu kala ubela. ³Ba mpangi bandi ba n'tumi ke hoyo kwe Yezu: Mfumu, tala, wuna zolaka ke wu bela. ⁴Ku manima kuwa mambu mana, Yezu hoyidi: maladi mana meku mulufwa; mudiambu mena sambu dilukumu lu nzambi, Kubutsuki mwana Nzambi kabaka lukumu sambu di yandi. ⁵Kinga lo, Yezu kazodiki Malata, ye mpangiandi, ye lazadi. ⁶Hana kawudi na Lazadi kene kakala ubela, kasala diaka bilulbu biole ku kakeleke, ⁷ye ka hoyaka mubunsuki kwe ba longoki : tukabu ku Yudeya! ⁸Ba longoki ba n'kamba: Mfumu, ba juifs kiana kingilo, ba dingiki baku honda ku latadi, ma weka kabuka diaka ku Yudeya! ⁹Yezu kabusi mvutu: Kweku ye ntangu kumi ye zole muki lumbu? Na mutu keka kangala mu mwini, kafwenoko ka tutana, mudiambu keka mona miesi mi tsi n'toto. ¹⁰ma na keka kangala mu phiba, katutana, mudiambu miesi mieku ye yandi. ¹¹Kumanima zi ndinga, ka kambaka: Lazadi, kamaladi dieto, nimbii; yin'vumbula. ¹²Ba longoki ba n'kamba: Pmfumu,

nimbiki, ka guluka. ¹³Yezu kakala hoyila lufwa lufwandi, mana beka kwikila na nimbi kilu. ¹⁴Mumbala mosi Yezu ba kembe na : Lazadi fwidiki. ¹⁵Ye, sambu di beno, kutsuka lwisa tambusa, yena mukiesi sambu keleheko hakana. Mana twendenu kwe yandi. ¹⁶Ku ngeyi Thomas, batelaka Didyme, ba kamba ba longoki ba hika: ntwendenu phe, mukusia na tufwa ye yandi. ¹⁷Yezu, haka tudi, mwene na Lazadi ka kala tuka bilumbu biya muma ziami. ¹⁸Mana, mudiambu Bétaniya dikele bele-bele ye galileya, ¹⁹ba Juifs bingi bisa kwe Malata ye Madiya, muku ba zakadisa mudiambu di lufwa lupangi bawu. ²⁰Buna kawidi malata na Yezu tudiki, kenda kuntwala yandi, mana Madiya dizakadisi kwandi n'mafu munzo. ²¹Malata ka n'kamba Yezu: Pmfumu, na ukalani haka, mpangi mene kanka fwaku. ²²Mana butwene bwabu, nzeye na makulu ma lomba kwe Nzambi, Nzambi kaku heka. ²³Yezu ka n'kambaka na: mpangi ngeyi ka futumuka. ²⁴Nzeye, ka n'kamba Malata mvutu, ka vundumuka, kina kivundumuka ba mvumbi bakulu mukilumbu ki tsuka. ²⁵Yezu ka n'kamba: yena kuvundumuka ye luzingu. Wuna kwikila kwe mene buka zinga, ata kakala ufwa: ²⁶ye mutu wakulu weka zinga kwikila kwe mene kafwoko. weka kwikila mu mambu ma? ²⁷Malata ka n'kamba: he, Pmfumu, yeka kwikila na wena Kristu, mwana Nzambi, wu fwete kwisa mutsi yayi. ²⁸Buna kahoyi, wele kwenda, we n'tela mukitseki Madiya, mpangiyandi, ye ka n'kambaka: Pmfumu ke haka, mana keke kuhuila. ²⁹Madiya buna kawudi, vumbuki mbala mosi, ye wele kukwe Yezu. ³⁰Mana Yezu kakala katudieko ku hata, mudiambu kakala huma kansisa Malata. ³¹Ba Juifs ba bakele ye Madiya muna nzo sambu diku n'didisa, buna ba n'mwene telemi ye kikese kiakulu, ba n'lende bakulu, muku hoyi na: wele ku maziamu, sambu ke dila diaka. ³²Buna katudi Madiya hakakala Yezu, ye n'mwene, bwidi muna malu mandi, ye ka n'kambaka na: Pmfumu, na ukalani haka, mpangi mene kakafwaku. ³³Yezu, mwene Madiya yikudilaka, yandi ye ba Juifs ba n'lendeke, baki kizunguzungu, ye widi kiadi. ³⁴Ka hoyaka: kwe lunsidiki? Pmfumu, ba n'hele mvutu, zosa za tala. ³⁵Yezu didi. ³⁶Munki ba Juifs beke hoyi: tala buna kan'zodiki. ³⁷Ba hika mukadi di bawu beke hoyi: yandi wu umonisa kifwa meso, bwe kankondi sala mukusia na mutu kafwiku? ³⁸Yezu widi diaka kizunguzungu mbala yizole, wele kumaziami. Kukala ku kitadi, mana bashidi kwo tadi kumwelu. ³⁹Yezu ka hoyaka: lukatula tadi. Malata, mpangi mvumbi, ka n'kamba: Pmfumu, vundiki keke lubula tsudi, mudiambu tuka ba n'zikiki bilumbu biya. ⁴⁰Yezu ka hoyaka: Yiku kembeko, na weke kwikila bu mona mamboti na Nzambi? ⁴¹Ba katudi tadi kumwelu. Yezu tuti mesu kuzulu, ye hoyi: Tata, yiku hele lukumu mumpila kabusidi mvutu. ⁴²Sambu di mene, nzeye na mpeka zi mvutu konso tangu; ma yeka hoyi sambu di batu baba matsidi n'kati, mudiambu ba kwikila na ngeyi untuma mene. ⁴³Buna ka hoyi bwabuna, ngani n'ndinga ngolo: Lazadi, lubuka! ⁴⁴Ye mvumbi ilubukidi, malu ye moko ba kasa ye masengi, ye ku kilunzi ba jingi milele mikaseme. Yezu ka kembe na: lukangula, ye lunyambula kenda. ⁴⁵Ba juifs bingi bisa kwe Madiya, ye ba mwene na kena Yezu, ba n'tambusidi. ⁴⁶Mana ba hika be dinga ba mfarizi, ye ba bakembe makasadi Yezu. ⁴⁷Mana ba Pmfumu ba bimenga ye ba mfarize ba ba vukani, ye beke hoyi: bwe tusala betu? Mudiambu mutu keke sala bidimbu binkumbwa bwingi. ⁴⁸Na ntuyambula kasalaka, batu bakulu ba n'tambusila, ye ba Romains bakwisa bebisa hata dieto ye tshiyetu yakulu. ⁴⁹Mosi n'kati di bawu, Kayifa, wukala Pmfumu bimenga mvula yayina, ka ba kambaka na: lweko wako kima; ⁵⁰lweke yinduloko mudiambu bima bina bina sambu di beno mudiambu mutu mosi kaka weka fwa sambu di tsi yakulu, ye lweka zola na tsi yakulu yi fwako. ⁵¹Kinga lo, keka hoko mudiambu di yandiene; mana sambu kena Pmfumu bimenga yi mvula yayina, ka bikudi na Yezu kafwete fwa salbu di tsi yakulu. ⁵²Mana kukaloko sambu di tsi bawu kaka, kukala phe sambu dikuvukisa lutu mosi mu bana ba Nzambi benda. ⁵³Muna kilumbu kiakina, ba hoyi na ntuhonda. ⁵⁴Nkiakina Yezu kadi songidiku luki mwesa mutu kwe ba Juifs; mana kadi katudi hana baka bawu sambu dikwen zakala n'nseke yikala bele bele ye bawu, mu mwa hata batediki Ephraïm; ye hana, kazakala kwandi ye ba longoki bandi. ⁵⁵Inkinzi pake ba Juifs kakuma bele bele. Ye batu bingi ba tsi bakala kwenda ku Yeruzalemi kuntwala pake, sambu badi sukula. ⁵⁶Ba n'dingi Yezu, ye ba yandiki ko hoyi bawu ye bawu munzo Nzambi: Sambu diki luvukani? Kakwisoko ku n'kinzi? ⁵⁷Kinga lo Pmfumu bimenga ye ba Mfarizi ba hene n'tsiku na, na kwena ye mutu zeye kwe kena, kahoya, mudiambu ntwe n'kwata.

12

¹Bilumbu bi sambanu ku ntwala n'kinzi mampa, yezu wisi ku betani ku kakala lazadi wuka futumuni mukati di ba fwa. ²Ba n'heele madia, malata kabasidiki bima pe lazadi kakala mukati di batu banà badiidi ye Yezu ha mesa. ³Mu bwana, Madiya mongi n'kanda mosi wu mananashi ba sadila ye n'ti nadi wu konda kifu pe wu bunkete, yitidi mu bitambi bi Yezu, pe kuuni malu ma Yezu ye nsuki zaandi. nzo yakulu yi bese mu tsudi mananashi. ⁴yudasi isicadiyoti, mosi mukati di ba nsadi ba yandi, wuna wu n'teka Yezu, kahoyaka: ⁵«Mudiambu di nki kondi teka mananashi ma mu makuta matatu matsuka pe hele ba mputu makuta mana?» ⁶Ka hoyiiki mambu manaka, keko ne mudiambu kasungi, mana samu kakala mwifi. Kakala swekaka keesi mpe kamongiki makuta makulu mabasidiki. ⁷Yezu hoyi: «lu yambula kun'yangisa. Kasadi bwabu muku mona kilumbu ki matanga ma mene. ⁸Ba mputu, luba mona kaka, mana mène, lubanda mbonoko konso kilumbu.» ⁹Bu ntwene, kibuka kimosi ki ba jwifi ba wiidi ne Yezu kakala hakana pe bisi; keeku ne kaka kikuma ki Yezu, pe mukusonga ne bamona lazadi wu kafutumuni Yezu mukati di ba fwa. ¹⁰Ba nganga nzambi to ba mfumu ba ntambiki ba mongi diaka lukanu lukohonda lazadi; ¹¹mukutala, kikuma kiyandi ba jwifi biingi ba batini bawu mpe ba kwikidi mwene Yezu. ¹²Ku nkielan'di, ki buka ki mosi kiingi kiyisi n'landa ku feti. Mu ntangu yi bawiidi ne Yezu kakala mu kwisa ku Yeluzalemi, ¹³ba moongi bitini ba mandalala, beele be n'yamba pe bayenda yimbidi mu ndinga ngolo: «ozana! Kampambulama wuna weka kwisa muzina di Mfumu, ntotila wu izalaye. » ¹⁴Yezu mwene mpunda wu ngunza pe zakadi hantandu mpunda; bwoso masonama: ¹⁵«bangiku kima mwana siyoni; tala, ntotila ngeyi keka kwisa, wuzakala hantandu mwana mpunda.» ¹⁶Ba longoki ba'ndi bakala yabaaku mambu mana mu luyandiku, mutangu kamongi lukumu Yezu, ba yibuki ne mambu mana masonama kiana mudiambu di yandi pe mana mambu mana masalama kikuma ki yandi. ¹⁷Bu

ntwene, kibuka ki baatu bana bakala ha kan'tela lazadi mu simitiele pe m'futumuni mu kati di ba fwa, ba teele n'kembo kwe ba lweno zibawu. ¹⁸Kikuma kiakina kibuka ki batu kiyenda n'yamba, mudiambu ba widi na kasadi kidimbu kiakina. ¹⁹Ba Fadizie ba dihoiyidi mukati di bawu: « Lutala, lufweneko lusala kiima, lutala, batu ba kumi kwe n'landi.» ²⁰Buntwene hakala ye ba greki bakaka mukati di batu bana batombukiki ben'sambila Nzambi ku feti. ²¹ba greki beene beele kwene Fidipu wuna wukala musi Betesayida mu hata di Galileya pe ba lombi n'swa: «Mpangi yakala, ntu zodi ntu mona Yezu. » ²²Fidipu wele pe samuni andeleya; Andeleya wele tiye Fidipu pe ba n'samuni Yezu. ²³Yezu ba kabusidi mvutu pe hoyi: « Ntangu yisi mukusia ne mwana mutu ka kumisama.» ²⁴Mu masoonga, mu masoonga, yeka lusamuna, kolo ne kibundu(n'keni) ble ki bwa mu kati di mafu pe ki fwiku, kisaala kaka kibundu kimosi, mana ne yifwa, yi buta zimbumba ziingi zi kudia. ²⁵Konso mutu wuna zolaka luzingu lwandi kalu kasisa, mana konso mutu wuna konda Zola luzingu lwandi mun'toto wandu ka lubatila mu diambu di luzingu lu mvula yi mvula. ²⁶Ne mutu weka nsadila ka ndaanda, pe hana yene, hakana pe bakala ba nsadi ba mene. Ne mutu weka nsadila, Taata ka n'heka lukumu. ²⁷Moya mene kene mu mi tungisi ntangu yayi : Nki mfweene yi hoya? « Taata, mpulusa mu ntangu yayi yi mpasi? Mana kikuma ki ntangu yayi yisidi. ²⁸Taata, hana n'kembo zina diaku.» Ndinga mosi yi lubuki ku zilu pe yi hoyi: « Yidi hele n'kembo pe yi banda di heka n'kembo kaka.» ²⁹Mu manima, kibuka ki batu kikala ku nkala yandi pe ba widi ndinga yene bakala hoyaka ne yikala neti ye ba nzasi bangolo. ba hika bakala hoyaka ne: Wanzio n'hoiyidi.» ³⁰Yezu bakabusidi mvutu pe hoyi : « Ndinga yina yisiku kikuma ki mene, mana kikuma ki beno. ³¹ntangu yayi kwene kusambisama ku n'toto waandu : buntwene, mwana ntotila wu n'toto waandu ka kulamaka. ³²Pe mene, ne yi moonga lukumu lu nsi n'toto, yi benda batu Bakulu kwe menene.» ³³Kakala hoya buna muku songisa nki mpila ka fweti fwa. ³⁴Kibuka ki batu ki n'kabusidi mvutu :« Ntu lunguka mu mitsiku ne klistu kazinga mu diambu di mvula ye mvula. Nki mpila fwene wu hoya ne: "mwana mutu ka moonga lukumu lu nsi n'toto?" Na kene mwana mutu wene?" ³⁵Yezu ka ba samunaa diaka: « miesi miene diaka mukati di beno mana bwingi samu di zi ntangu zingi. Lukangala mutangu yi lwene ye miesi mukusia ne zi mpiba zi lu kotisiku hakati di zawu. Wuna kangalaka mukati di zi mpiba ka zeyeko nki kuuma keka kwenda. ³⁶Buna lwene ye miesi, lu kwikila mu miesi mukusia ne lukuma bana ba miesi.» Yezu hoyi mambu mana pe ku manima, wee-di di sweka kiana ye bawu. ³⁷Ata dikadi ne Yezu sadi bidiimbu bingi ha ntwala bawu mana pe kaka bakala kwikilaku mwe-yandi ³⁸mukusia ne di hoya di n'bikudi Yezaya di lungisama, bwoso ka hoyi: «Mfumu, na kwikidi mu n'samu beetu? Kwee na koko di Mfumu di monisami?» ³⁹Mu ki kuma kina, ba fweneko ku kwikila muku tala Yezaya kahoyi diaka: ⁴⁰«Ba hondi mawu meso, mpe zi mbundu ba kumisiki zawu tototo; mu mpila hika ba mona mu meso ma bawene pe ba hingila ye zi mbundu zi bawu, pe ba kwisakabuka, pe yi ba kodisa bi mbefo.» ⁴¹Yezaya ka hoyi mambu maama mudiambu ka mona n'kembo Yezu pe hoyidi samu di yandi. ⁴²Bwabuna, kukadi ba Mfumu biingi ba kwikidi mwene Yezu; mana mu kikuma ki ba Fadizie, ba n'zodiku ye mbundu mosi mukusia ne ba bakatukiku mu Nzo Nzambi. ⁴³Bazodiki lukumu ku ntwala batu ku hioka lukumu lutuki kwe Nzambi. ⁴⁴Yezu yamuki pe hoyi: «Wuna kwikila mwe mene, ka kwikidi ku kaka mwe mene mana pe mwe mutu wu wuntuma, ⁴⁵pe wuna mbwene 'mwene wu wuntuma. ⁴⁶Yisi bwoso miesi mû n'si n'toto mukusia ne konso mutu kwikila mwe mene kasadi diaka mu zi mpiba. ⁴⁷Ne mutu kawa ma hoya ma mene mana ka konda ma sweka, yeka n'sambisoko; mu kutala yisiiki, keko mu ku sambisa n'toto, mana muku hulusa n'toto. ⁴⁸Wuna ndoosa pe koonda yamba ma hoya ma mene kene ye mutu weka n'sambisa : Mene ma hoya ma mpoyi ma n'sambisa mu kilumbu ki tsuka. ⁴⁹mu kutala, mpoyidiku luzolo lu mène. Mu mpila yi hika, Taata wu ntumiki, mpeepe n'swa mu mana matadidi mambu ma yi fweti samuna ye mana yi hoya. ⁵⁰Ngieebe ne nsiku yandi kene luzingu lu mvula ye mvula ; mu kutala maambu ma yeka lu samuna, yeka samuna mo buna hoyiki taata, bwana yeka hoya.»

13

¹Kuntwala nkinzi Paki, Yezu bwoso kadizayila na ntanguandi yifwene kasisa ntoto wandu kakwenda kwe tatandi ,boso kazodi bapangi bandi ba nsi ntoto, kabazodi ti kuna nsuka. ²Mana satana kakala koti kele muna mbundu Yudas Iscariot, mwana Simoni, lukanu lukuteka Yezu. ³Yezu wuzaya na tatandi kahana bima biakulu ha koko di yandi, katuka kwe yandi, kakabuka pe kwe yandi . ⁴Telemi ha mesa ma kudia, katudi n'lele wu kakala wawu, Mongi kitendi, dikasi mu luketu lu mifiku. ⁵Mongi mamba hana mwa dilonga dinkeke dibayebidilaka ye yandiki kusukula malu ma balonguki bandi, pe keke kwe banikuni mamba ye kitendi kikakala kiawu mu luketu. ⁶Ha kakumi ha kakala Piele, Piele kan'hiulaka: "Kan'hiulaka, zodi wutsukula malu mamene?" Yezu kan'kamba na ma yikwe sadi benu luzayako buntwene, kasi luzaya kumanima mayikwe ⁷sadi. Piele kan'kambaka ne ngeyi fweneko wusukula malu mamene", ⁸Yezu pe kan'kabusila na nsukudiku malu mangeyi, ata kima kimosi kimene mongoko. ⁹Piele kan'kambaka, mfumu nsukudiku malu n'kutu, nsukula pe ye mmoko ti ntwa. ¹⁰Yezu kan'kambaka: "Wuna disukudi kene ye mfunu kadisukula malu kasi kene wu kaseme yandikulu, lwene bakaseme, kasi keku benu ¹¹kulu." (Samu Yezu kazeye wuna n'teka, hakana kabakambidi na benu kulu lweku bakaseme.) ¹²Ha kamanisi Yezu kubasukula malu, mongi milele miandi pe zakadi dihika, pe bakambi: Luzeye mansadi mu lutu lu benu? ¹³Luntela mfumu, bahika n'longi, luhoya makieleka samu bwa yene. ¹⁴Ho mene nlongienu ye mfumunu yilusukudi malu mabenu, benu pe lufweti sukula malu ma bakwenu. ¹⁵Samu yilusongidi mbandu mukusia na kilumbu lusa sala bwo bwoso yilusongidi mene mbandu. yilubamba sala. ¹⁶Mu masonga, yilukambi, nsadi kafweneko kahioka mfumuandi, bwoso wuna batumi keku mbuta kuntwala wuna n'tumi. ¹⁷Ho luzeye mambu maa, lwene ba kusiana tomina pe lusadila mo. ¹⁸Yeke hoyiloko mudiambu di benu kulu, samu nzeye bana yisola(yihoyila bwo mukusia na mabasonika malungila), "Wuna dia dipa dimene katombudikinko kisabatu kwe mene. ¹⁹Yeke lukamba mo buna masalamieku, samu hana masalama luzaya na na yene mene. ²⁰Mu masonga yilukambi, wuna ngiamba, kayembe wuna wuntuma mene,

wuna yamba wuna ntumi pe kayambi wuna wu n'tuma.²¹Buna kahoyi, Yezu kamongi wudi nkabu mu nginduandi, phe kahoyaka: Ye masonga, ye masonga yeka lukamba, mosi hakati dibenu ka nteka. ²²Ba n'longoki bayandiki kutala bawu ye bawu, bakwezayiku na kakwe kambi.²³Ha kahoyi mamana, Yezu kakaloko mu ngemba, kakala mwa wanguka ²⁴,kabakambaka,:: Mu masonga yilukambi mosi hakati dibenu kan'teka". ²⁵Balonguki bandi bamongi bayandiki kudihula, beke dihiula na na wanduna keke hoyila.²⁶Mosi hakati di balonguki bandi wukazodi bwingi Yezu, kakala zakad , nieki muna nkala ntulu Yezu hana mesa, Simoni Piele , n'tedi n'longuki wene, kan'hiulaka,: Na wu keke hoyila wutukamba."²⁷Yandi pe nieki ku nkala ntulu Yezu, kan'hiulaka, mfumu na wanduna ?²⁸Kunima Yezu bakabusidi na,"Wuna yiheka kitini ki dipa di yivitika." Ha kavitiki dipa, hene kwe Yudas mwana Simoni Iscariot. ³⁰Kunima dikudia dipa ,Satana koti mwe Yudas. ezu kankambaka ma zodi wusala, sala mo ye nswalu.Heku mutu wukala zayaka kikuma ki kan'kambidi Yezu bwabuna,,bingi bayindudi na mudiambu yandi kala ye ²⁹kesi Buna kamongi dipa, Yudas lubuki ku nzila ,piba yibwidi.³¹Buna kakatuki Yudas kenda, Yezu kahoyaka na; Buntwene mwana mutu ban'tambika pe mfumu Nzambi kene kaka ye yandi. ³²Nzambi kamonga yandiene mbala mosi. ³³Bana, yene ye benu mu mwa ntangu yinkeke. Lundinga bwoso yihoyi ku ba jwifi "Kuna yikwenda mene, beno lufweneko lukuma", yilukambi bwo lelu.³⁴Yiluhele nsiku paa, luzolana benu ye benu bwoso yikele luzola mene benu.,mutu kamengiku n'kwenu luzolana benwenu. ³⁵Mu mbandu yayina, batu bakwikila na makieleka lwene ba,onguki bamene, ho lwene ye lutondo kwe bakwenu.³⁶Simoni Piele kan'hiulaka na ,Ah mfumu wele kwe? Yezu kan'kambaka na kuna yeke kwenda, fweneko wundanda buntwene, kwisa ndanda ³⁷kumanima. Piele kahoyaka na nki kikuma na yikulandiku buntwene? Mene yidihana mudiambu dingeyi. ³⁸Yezu ka^mbusidi na ngeyi hana luzingu lungeyi mudiambu dimene? Mu masonga yikukambi, nkoko kakala kakokudieku, ntuna mbala tatu."

14

¹Mbundu zenu zimoniku bulu, lukwikila muna mfumu Nzambi, lukwikila pe mwe menene ²pe. Mu nzo tata mene, bifulu bikunimba biene bingi , hakana yilukambi, ho keku bwabuna yinka lukamba bwoko, samu yikwe yidika kizika samu ³dibenu. Ho yenda ye luyidikila bizika, yikwisa kabuka pe menene yiluyamba lukala hana yikala menen.⁴Luzeye nzila yiyeke kwenda. ⁵Thomas kan'kamba Yezu na: "Mfumu ntuzeyeko ngeyi kuna weke kwenda, bwe ntuzayila nzila yene?." ⁶Yezu kan'kabusilaka ne: "Mene yene nzila, masonga ye luzingu, heko mutu kwisa kwe tata na lene kambweneko. ⁷Ho lunzaya mene, lunzeye pe tata mene, yandika buntwene ,lun'zeye pe lumona pe.⁸Fidipu kan'kambaka Yezu: "Mfumu ntusongila tata, ngatu bawbuna bukala bufwana mudiambu dibetu." ⁹Yezu kan'hiulaka na, "Ntama yina yizakalaka ti benu,yikala ti benu, lunzayaku pe Fidipu? Wuna mwene mene , kamwene tata, bwe weke piula dihiika na nsongila tata?" ¹⁰Lukwikilaku na mene yene mwe tata, tata pe kene mwe mene? Mambu makulu mayilukambaka matukaku kwe menene, matuka kwe tata wu wene mwe mene salaka mambu mandi. ¹¹Lunkwikila, mene yene mwe tata, tata pe kene mwe mene, holo llunkwikila mu mambu ma yikwesadi¹²Mu masonga yilukambi, wuna kwikila mu mene kasala mambu mayikwe sadi mene," kasala pe bingi kuhioka dihiika buna yeke kwenda kwe tata. ¹³Kioso kina lulomba mu zina dimene, yiluheka mukusia na kimfumu kitata kimonika. ¹⁴Kioso kioso lulomba mu zina dimene yiluheka.¹⁵Ho 'lunzolaka, lukululoko mitsiku mimene. ¹⁶Yilomb a ku tata , kaluheka nsadi wuhika wu bamba lusadisa ha kifulu kimene, kakala ye beno mvula ye mvula. ¹⁷Mpeve wu masonga. Nsi ntoto kafweneko kayamba wo, samu kamona woko pe kazeye woko. Kasi benu n'luzeye mudiambu lukala wawu pe kene pe kabamba kala ye beno.¹⁸Yisa luyambudiloko benu buhika, yikwisa kabuka kwe benu. hasele bunke, batu bambonoko diaka, kasi beno lweke mbona. ¹⁹Samu yeke zinga, benu pe lufweti zinga. ²⁰Kilumbu kiene, luzaya na mene yene mwe tata, beno mwe mene, mene pe yene mwe benu. ²¹Woso woso wuwene ye mitsiku mimene, keke zitisa mio, wuna kan'zolaka, wuna nzola mene ban'zola pe kwe tata mene, mene pe yin"zola pe yiditendula kwe yandi. ²²Yudas,keku (Iscariot) kahoya kwe Yezu: "Mfumu nki kikuma disamuna kaka kwe betu, kwe batu bahika lo?"²³Yezu kambusidi na,"Wuna nzolaka kasimba ndinga mene,. Tatama pe kan'zola pe ntukwisa kwe yandi pe ntukala mwe yandi ye tatama. ²⁴Wuna konda nzola, konda zitisa ndinga mene. Ndinga yiluwa yeku yi mene, yene yi tata wuwu n'tuma yisa ha nsi ntoto wandu.²⁶Yilukambi mambu mama buna yeke zinga yene hakati dibeno. ²⁵Kamana ndembiki(Mpeve santu ,wu kahitika tata mu zina dimene) kalulonga mambu makulu , kaluyubula pe maakulu mayeke lukamba. ²⁷Yilusidi ngemba, yiluhele ngemba. Yiluhele yoko bwoso yi batu ba nsi ntoto bahana. Mbundu zenu ziditungisiku pe lukadiku ye boma.²⁸Luwidi buna yilukambi: "Yele mana yikwisa lukabukila. Ho lun'zolaka, lufweti kala ye kiesi sambu yele kwe tata wu hioki mene. Buntwene yilukambi buna masalamieku mukusia na hana masalama lukwikila. ²⁹Yihoyoko diaka ye benu mudiambu mfumu ntoto wandu kumi, mana keku ye ngolo kuntwala mene. Kasi mukusia nsi ntoto yizaya na yin'zola tatama, yisala ma kantuma . Lutelema ntukatuka haka ntwenda.

15

¹Yena n'ti malu ma vinu, ye tata mene kena n'ti vinu. ²Konso n'ti vinu wupha we kwe mene mana keka lubusoko bibundu, ka tabulayo; ye konso n'ti vinu wena ye bibundu, kayikaka, mudimabu kabuta diaka bibundu.³Tuka ntama luka mboti, mudiambu di ndinga Nzambi yilukembe. ⁴Lufwila kukwe mene, ye mene phe yifwila kukwe benu. Na n'ti vinu ka fwenoko kulubula yandiene bibundu, na kakala ubatakana ye malu ma n'ti vinu, bwabuna lufweneko, na lweka fwila kwe yandi.⁵Yena malu ba n'ti vinu, lwena n'ti vinu. Wuna fwila kwe mene ye kwe yandi yifwila ka lubula bibundu bingi, mudiambu na lukonda mene lusaloko kima. ⁶Na mutu mosi fwididiku kwe mene, ba n'losa kunzila, sambu n'ti vinu, kawumukaka, ye batonaka beshai ku mbawu, ye kazina. ⁷Na lufwila kukwe mene, ye zindinga zi mene zifwila kukwe benu, lulomba makulu maluzodi, ye lumonga makulu.⁸Na lwena ye mabundu mingi, mubwabuna tata mene ka monga

lukumu, ye lukala ba longoki ba mene. ⁹Buna ka nzola tata, bwabuna phe yi luzodi. Lufwila ku zola di mene. ¹⁰Na lusweka mitsiku mi mene, lufwila ku zola dimene, bwabuna phe yisweka mitsiku mi tata mene, ye yifwila kwama mu zola di yandi. ¹¹Yi lukembe mambu ma, mukusia na kiesi ki mene ki kala kwe benu, ye kiesi ki benu kikala kimasonga. ¹²Hakaka n'tsiku mene: luzolana benu ye benu, buna yi luzola. ¹³Kweku ye zola difwanani ye wuna hele luzingu lwandi sambu di ba kwenu. ¹⁴Lwena ba kamaladi ba mene, na lweka sala ma yeke lulomba. ¹⁵Yeku luteloko ba tsadi, mudiambu ba tsadi ba zeyeko makasalaka Mpfumu bawu; mana yilutedi ba kamaladi ba mene, mudiambu yilusongidi mambu makulu mayi yekula kwe tata mene. ¹⁶Kweku benu lutsola, mana mene, yisodi, ye lusadidi, mu mpila na lwenda, ye lu monga mabundu, ye mabundu ma beno makala tii kuna tsuka, mudiambu mana lulomba kwe tata mu zina di mene, kalu heka. ¹⁷Ma yeke lu lombaba, luzolana benu ye benu. ¹⁸Na tsi yayi yi luzodiku, luzaya na mene ba zodiku kutwala beno. ¹⁹Na lukalani ba tsiyayi, tsi yayi izola mana mene kwe yandi; mana mudiambu lweku ba tsi yayi, ye yilu sodi mukati-kati du tsi yayi, sambu di bwabuna tsi yayi yiluzolaku. ²²⁰Luyibuka konso tangu muzi ndinga zi yilukamba: tsadi kakalaku kuhioka Pmfumu. Na ba mponda mene, balu honda phe benu; na ba sweka ndinga mene, ba sweka yi ibenu. ²¹Mana na basala mambu mana makulu sambu di zina di mene, mudiambu ba zeyeko wuna wuntuma mene. Na yisoko ye yi bakamboko, ku kakalaku ye masumu; mana tangu yayi ba hoko keti kima sambu ma masumu mabawu. ²³Wuna weka ngianana, keka yanana phe tata mene. ²⁴Na isaloko bidimbu binkumbwa ameso ma bawu sambu kweku ye mutu hika sala bwo, ku kakaloko ye masumu; kansi ntangu yayi ba mwene mo, ye ba ngiekudi ye mene ye tata mene. ²⁵Kansi mana makulu makumi mudiambu ba wanikisa maba sonika mu mitsiku mibawu: ba ngianani unkonda kete kifu ki mosi. ²⁶Ha kakwisa n'katudi kiadi, yilu hitika munzila tata, mpeve yi masonga, yi katuka kwe tata, ka samuna bu mbangi bu mene; ²⁷ye beno phe, lusongisa bu mbangi, mudiambu lwena ye mene tuka luyandiku.

16

¹"Yilukambi bima bina Mukusia na bikadiku nzila yi kubwa ku beno. ²Balukula ,baluhuukisa mu nzo nzambi, pe ntangu yikuma bayandika kuluhonda balukitula bimenga bakweghani kwe Nzambi. ³Pe basala Bwabuna Mudiambu ban'zayaku ata tata gholo menene, ilukambi bima bi, Mukusia ne, ⁴Ntangu gha yifwana, luyubuka n'a yilukambi bio bima biabi, yilukambi bio tuka buna n'tuyandiki Mudiambu yikala ti beno. ⁵Buntwene yele ku wu wun'tuma, mana ata mosi wubeno piula n'a wele kwe ? ⁶Kasi, Mudiambu yilukambi bima biabi, kiadi kingi kibese ku mbundu Zeno. ⁷Mana yilukambi masonga, kwe mboti Mudiambu di beno mène yenda, Mudiambu gho yeleko wulunatila mambumabunkete kakwisoko, Kasi n'a yenda yilughitika yandi. ⁸Pe ntangu yi kakwisa, kanunga n'ai n'toto yakulu mû matatadi masumu, masonga ti kusambisa. ⁹Matatadi masumu Mudiambu ban'tambusoko mène, ¹⁰ Mudiambu yikwenda kwe tata, lumbonoko dighika ,lusambisu ¹¹Mudiambu mwana mbele wu n'siyayi bansambisa pe . ¹²Yene ye mambu mingi makulukamba ,Kasi lusimboko mo buntwene. ¹³ Ghana kakwisa mbaku, wene ye masonga, kalunata mû masonga makulu, Mudiambu kabamba hoyiloko zina di yandiene, Kasi kabamba lukamba Mana kawidi ki, pe kalukamba mana makuisa ku meso. ¹⁴ kan'kumisa, Mudiambu kamonga bibiene bimwene ye kalukamba mo. ¹⁵Biakulu bitata biene bimene, ghakana poyidi ne biakulu biene mû mène, pe kalukamba bio. ntangu bisele yinkeke, lumbonoko diaka, Mudiambu yele kwe tata. ¹⁶ Mû mambu mana, ban'longuki bandi bayandiki ku dihiula babene na, nki disongidila makatukambi, bisele ntangu yinkeke lumbonoko dighika kimakulu, yele kwe tata. ¹⁷Ndambu kati di ba ntumwa ba yandiki ku hoyana: " Nki masongidi mambu ma keka ntu kamba : "mu ntangu nkeke, lumbonoko diaka; ye kunima ntangu, lumbona," mudiambu yele kwe tata?" ¹⁸Ba hoyiki phe: "Nki diambu keka hoyila, mu ku hoye ne: "mu ntangu nkeke?" ntu zeyeko nki keka hoyila. ¹⁹Yezu mwene ne ba zodi ba n'hiula zi ngiufu ba kambu: "Lweka di hiula ne nki ma songidi ma hoyi ma mene mu phoyidi yayi: Mu ntangu nkeke, lu mbonoko diaka, ku nima ntangu, lu mbona?" ²⁰Mu masonga ye masonga yeka lukamba, lu dila phe lu di yangisa, mana n'toto ka kala mu kiesi; beno lukala mu kiadi, mana kiadi ki beno ki baluka mu kiesi. ²¹Nketo zima ka kalaaka mu kiadi ne ntangu-andi ku buta yi fwene kikuma ki bulu. mana kunima di kubuta mwana, ka yindulaku diaka buulu bu yandi bu kubuta kikuma ki kiesi ki mwana wisi mu n'toto. ²²Beno phe, ntangu yai lwene mu kiadi, mana yi lu mona diaka; ye mbundu beno yi kala mu kiesi, phe ha nkatu mutu fwene ka lu katula kiesi kina. ²³Mu kilumbu kiakina, lu ngiufuloko diaka kima. Mu masonga, ye masonga, yeka lu kamba, kima kiakulu kina lu lombaba kwe tata mu zina di mene, ka lu heka kioh. ²⁴Tii bu ntwene bwabu, lu lombieko kima mu zina di mene. lu lombaba, ye lu monga, mu kusia ne kiesi ki beno ki bonga. ²⁵Yi lu kambu mambu maama mu bingana. Ntangu yeka kwisa yina yi konda lu hoyila mu bingana, yina yi lu hoyila muphwasa samu ditata. ²⁶Muna kilumbu kiakina, lu loomba mu zina dimene, yi lu kambiku ne yi bondila tata samu di beno; ²⁷Mudiambu tata yandieene ka lu zolaaka, samu beno phe lu nzodi mene ye lu kwikidi ne ndubukidi kwe tata. ²⁸Ntuki kwe tata, phe yisi mu n'toto; bu ntwene yeka sisa n'toto, yele kwee tata. ²⁹Ba longoki ba n'kambi: tala, buntwene weka hoyi weka swekoko diambu, ye weka hoyiloko mu bingana. ³⁰Bu ntwene ntu zeye ne ngeyi zeye bima biakulu, ye weko ye m'pfunu ne mutu ka ku yufula ngiufu; kikuma kiakina ntu kwikidi ne lubukidi kwe nzambi. ³¹Yezu ba kabusidi mvutu : "Lu kwikidi bu ntwene." ³²Lu tala, ntangu yisi, ye yisiiki kiana, yina lu kala ba mwangana kon'so mutu ye nzilaandi, ye lu tsundula mene bukaka; mana yeko bukaka, salu tata kene ye mene. ³³Yi lukambi mambu maama, mukusia ne lukala ye ngemba kati di mene. Lu hioka mu mpasi mu n'toto; mana lu kala ye ngolo, ndungiiki n'toto.

17

¹Yezu, ku nima di ku hoya mambu mana, tombudi meso ku zilu phe hoyi: "Tata, ntangu yi fwene! N'kumisa mwanaaku, mu kusia ne mwanaaku ka ku kumisa phe, ²buna wu n'heka ki pfumu mu n'suni waakulu, mu kusia ne ka hana luzingu lu konda tsuka kwe batu baakulu bana wu n'heka. ³Mu kutala, luzingu lu konda tsuka, lwene ne baku zaya, ngeyi, nzambi mosi kaka wu masonga, ye wuna wu tuma, Yezu Kristu. ⁴Yi ku kumisi ha tsi n'toto, mbanisi ksalu ki pheleeke yi sala. ⁵Bu ntwene ngeyi, Tata, nkumisa kuna kwe ngeyene mu nkembo yi yikala yaawu ha yikala bele-bele ye ngeyi ku ntwala n'toto ka salama. ⁶Nzayisi zina di ngeyi dkwe batu ba wu phele ha kati di n'toto. Ba kala kwe ngeyi, ye ngeyene wu ba phele; bawu phe ba batidi ndinga ngeyi. ⁷Bu ntwene ba zeye ne bima biakulu bina wu pheka bi tuki kwe ngeyi. ⁸Mu diambu yi ba heele ma hoya ma pheeleke; bawu phe ba ma yambi, ye ba zeye ye masonga ne ntuki kwe ngeyi, ye ba kwikidi ne ngeyi ntumi. ⁹Kikuma ki baawu yeka sambila. Yeka sambiloko samu di n'toto, kasi samu di bana wu pheka, samu bene ba ngeyi; ¹⁰ye biakulu bina biene kwe mene biene bi ngeyi, bina biene bi ngeyi biene phe bi mene; -phe yi munga nkembo kati di bawu. ¹¹Yeko diaka mu n'toto, kasi bawu bene mu ntoto, yela phe kwe ngeyi. Tata wu santu, batila mu zina di ngeyi baakulu ba wu pheka, mu kusia ne ba kala kumosi neti beto. ¹²Ha yi kala ye bawu mu n'toto, yi kala ba batilaaka mu zina di ngeyi. Yi ba batidi ba wu pheka, ye ha nkatu mutu kati di bawu ladi, kaka mwana di bunga wu diabulu, mu kusia ne disonamu di lungisama. ¹³Bu ntwene yele kwe ngeyi, phe yeka hoya mambu ma mu kati di n'toto, mu kusia ne bakala kati di bawu ye kiesi ki mene kina kiene kibonga. ¹⁴Yi ba hele ndinga ngeyi; mana n'toto ba kumisi ba mbeni; mu diambu beko batu ba n'toto, bwoso mene yeko mutu wu n'toto. ¹⁵Yeka ku bondiloku ne wu bakatula ha n'toto, mana wu ba batila mu mambi. ¹⁶Beko ba n'toto, bwoso mene yeko wu n'toto. ¹⁷Ba kumisa ba san'tu mu masonga mangeyi: ndinga ngeyi yene masonga. ¹⁸Bwoso wu ntumi mu n'toto, mene phe yi ba tumi mu n'toto. ¹⁹Yi di kumisi n'satu mene samu di bawu, mu kusia ne bawu phe ba kuma ba san'tu mu masonga. ²⁰Keko samu di bawu kaka yeka sambila, mana phe ye bana ba kwikila mu zina di mene mu ma teya ma bawu, ²¹mu kusia ne baakulu ba kuma kiima kimosi, neti ngeyi, Tata, wene mu kati di mene, ye bwoso yene mu kati di ngeyi, mu kusia ne bawu phe ba kala kima kimosi mu kati di beto, mu diambu ne n'toto ka kwikila ne ngeyi wuntumi. ²²Yi ba hele nkembo yi wu phele, mu kusia ne ba kuma kumosi neti beto, ²³mene mu kati di bawu, ye ngeyi mu kati di mene, mu kusia ne ba kuma kima kimosi mu kati di ku bonga, ye n'toto phe kazaya ne ngeyi ntumi phe bazodi bawu bwoso nzodi mene. ²⁴Tata, nzodi ne hana yene mene ba phele ba kulu bakala ye mene, samu ba mona nkembo mene, nkembo yi pheele, mu diambu phele zola di ngeyi ku ntwala n'toto kasalama. ²⁵Tata, n'toto ka kuyeboko; mana mene yi ku zeye, ye batu ba bazeyeke ne ngeyi ntumi. ²⁶Yi ba tadisi zina di ngeyi, ye yi landa mu ku ba tadisa diaka, mu ku sia ne zola di wu nzodila di kala kati di bawu.

18

¹Buna kahoyi mambu mana, Yezu wele ku simu di Kidono, kukala ye masamba, mu masamba mene kakoti ye ban'longuki bandi. ²Yudasi wun'teki, wuzaya pe kifulu kiene, Mudiambu Yezu ye ban'longuki bandi bayeleke kwo bwingi bakutakani. ³Yudasi, mongi kibuka kibatu, bakalaki ba baghitiki bamfuadisi, wisi ye minda ye mata. ⁴Yezu, bwoso kadizayila makulu ma mayin'sila, wele ye bahiudi ne, "N'a lukweddingi beno ?" ⁵Bawu bakabusi ne "Yezu wu Nazaleti", Yezu bakambi n'a, "Mene wu". ⁶Yudasi wu wun'teki kakala ye bawu. ⁷Buna kabakambi bwabuna, "Mene wu", bakabukisi ye babwidi mu mafu. ⁸Bahiudi diaka mbala yi zole ne, "N'a lukweddingi beno ?", bakabusi ne "Yezu wu Nazaleti". ⁹Yezu bakabusi di ne, "Yilukambi mene wandu", "Gho mene lukweddingi, lubayambula baba benda kubawu". ¹⁰Kahoyi bwabuna Mukusia na ndinga yilungila bukahoya ne : "Ndadisiku ata mutu mosi ba wupeka". ¹¹Simonie Piele, kakala ye mbele poko, bendi yo, n'tabudi kutu dikitata n'sadi mosi wubatediki Malakusu. ¹²Yezu kan'kambaka Piele ne, "Kabusa mbele muna kisamba kiandi, yinwoko mbungu yi kapele tata yinwa?" ¹³N'kangu wakulu muna bisila, ban'kwete Yezu pe ban'kasi. ¹⁴Ban'ete n'tete kwe Anna, Mudiambu kakala bu Kayifi wukala mfumu batambiki. ¹⁵Ye Kayifi kakala mosi wu wughene ndongisila ku bajwifi ne, bwene mboti mutu mosi kafwa Mudiambu di batu Bakulu. ¹⁶Simonie Piele, ye n'longuki ghika, bayelandi Yezu, n'longuki wene mfumu batambiki pe n'zeye, bakoti nzila mosi ti Yezu ku lupangu (nganda) yi mfumu batambiki. ¹⁷Kasi Simonie Piele kasele ku nzila, belebele ye kielu, n'longuki wubazayani ye mfumu batambiki, Kahoyi ye mutu wukala mu mwelo pe ban'kotisi Piele ku kati. ¹⁸Kunima, n'sadi wene wetala ku kielo, kaghiula Piele n'a ngeyi pe wene n'longuki wu mutu wandu ? yandi tuni kwandi. ¹⁹Bansadi ye bakalaki babakala ghakana, bamongi basidi mbawu Mudiambu kukala kiosi kingi. Piele pe bawene bawu mu kuyeta mbawu. ²⁰Mbuta batambiki Yandiki kun'ghiula (kun'sambisa) Yezu, kikuma ki ban'longuki bandi ye Nzambi andi. ²¹Yezu ka'kabusilaka ne, "yiHoyi kimwesa mutu ku batu Bakulu, yi longaka konso ntangu mu Nzonzambi ye mu nzo zi bisambu, yihoyaku mu kinsweki. ²²Nki weke piudila ngeyi mene ? ghiula ba bawidi gha yilongiki Mana bawidiki, bazeye mana yiHoyi". ²³Buna kamanisi kuhoya, mosi wu bakalaki m'budi mbata Yezu pe n'ghiudi ne, "bwabuna wufweti kabusa mvutu kwe mfumu batambiki" ? ²⁴Yezu kan'kambaka ne, gho mbi poyi songila buna bumbi bupoyi, gho poyi bubunkete, nki weke mbudila" ? ²⁵Anna kamongi n'kasisi mu misinga n'ghitiki kwe Kayifa, mfumu batambiki bimenga. ²⁶Simonie Piele kakala ghakana, kayeti mbawu. banghiula ne, "ngeyi pe wene n'longuki yandi", yandi kamongi tuni, ne "keko mene". ²⁷N'sadi mosi wu mfumu batambiki, kiwutu ki mutu wu katapi Piele kutu, kan'ghiula keko ngeyi wumbwene ti yandi ku ma samba? ²⁸Piele tuni diaka, pe n'koko kokudi muna ntangu yene. ²⁹Ban'ete Yezu ku Kayifa kuna basambisilaka, mukala mu kibungi, bakotoko mu nzo yi basambisilaka, nki basumuka gholo badioko. ³⁰Paki. Pilatu lubuki wele kwe bawu, bahiudi ne nki kikuma lweke m'fundila mutu wandu ? ³¹Bawu bakabusa ne, "Gho keko n'sadi mambi, ntu nakunatinoko yandi. ³²Gha n'ki kahoya Pilatu, lumonga benweno lun'sambisa mu pila n'sikweno, ba jwifi bankabusi la ne beto n'tweko ye n'swa wu kuzengila mutu ndola yi lufwa. ³³Dikala Mukusia na ndinga Nzambi yilungila Mana kahoya Yezu, buna kahoyi nki lufwa kafweti fwa. ³⁴Pilatu kamongi kabuki mu kati, n'tedi Yezu,

kan'ghiula ngeyi wene mfumu ba jwifi ? ³⁴Yezu kabusi ne, " mahoyi matuki kwe ngeyene gho batu baghika bakukambi mû zina di mène? ³⁵Pilatu kabusi ne, " mène yene jwifi ? batu baku ye bamfumu babatambiki, bawu bakunete kwe mène, nki n'sadi mène ?? ³⁶Kikanda kimene kiekio ki n'si yayi,kakabusa Yezu. Gho kikanda kimene kiene ki n'si yayi, mbele batu bamene bankanwana Mukusia na ban'tekiku ku ba jwifi, Mudiambu buntwene kikanda kimene kiekio ki n'si n'toto. ³⁷Pilatu kan'ghiula ngeyi wene mfumu ?, Yezu ka'kabusilaka, " bwoso hoyi ngeyene, yene mfumu, yibutuka gha nsi ntoto yilonga masonga,koso mutu wuwene ku masonga, yandi waka ndinga mène. " ³⁸Pilatu n'ghiudi diaka ne, " Nki masonga ? " Kunima dikuhoaya bwabuna, lubuki dighika ku nzila kuna kukala ba jwifi, kabakambaka ne, " Mène mbweneko kifu kimosi mwe yandi. ³⁹ Bwoso diene kikalulu n'a konso nkinziu Paki,yiyambudila mutu mosi, mbwene yiyambudila Mfumu ba jwifi wandu ? ⁴⁰ Bakulu bayandiki kuyamuka ne, " Keko yandi, Kasi Balabasi ". Mana Balabasi kakala ngiangi,mutu m'bulu.

19

¹Bwabuna Mpilatu m'longi Yezu, n'budisi miswani. ²Ba suta batungi mpu tsaku ba tuludi yo ha n'twa, kunima bavuatisi kazaki; ba mpusani belabela ye yandi. ³Bakala hoya: mboti Mfumu ba yuda! phe beka n'heka kima ki mpepe. ⁴Pilatu lubuki diaka, phe hoyi kwe ba Yuda, lutala yilu natini yandi kunzila, mukusia na luzaya mbweneko diambu kwe yandi. ⁵Yezu lubuki, ban'vuatisiki mpu yi tsaku ye kazaki. Phe Mpilatu kaba kambaka lun'tala Mutu. ⁶buna ban'mwene ba longi ba mitsiku ye ba kengidi kielu, ba yandiki ku yamuka: kafwa, kafwa! Mpilatu kaba kambaka: Lun'monga benuenu lwe honda, sambu mene mbweneko diambu dimbi kwe yandi. ⁷Ba Yuda ba kan'kabusidi mvutu: ntwene ye mitsiku, phe mu mitsiku mina kafeti fwa, sambu yandi wudi kumisa mwana Nzamb. ⁸Mpilatu buna kawidi buna, kubanga ku yandi kutombuki. ⁹Kabuki ha kiti ki kisambisilu, phe n'kembe Yesu: Wene musi n'ki hata? mana Yezu kahanoko mvutu. ¹⁰Mpilatu kan'kamba: kwe mene weka hiyoko, kwa zayiku na mene yene ye kimfumu, mfuene yiku honda na lo yiku yambudila? ¹¹Yezu kan'kabudila: weku ye kimfumu kimosi kuntwala mene na kitukiku ku zulu. hakana wuna ntambiki kwe ngeyi kasadi disumu di mbuta. ¹²Yandika kilumbu kiakina, Mpilatu kakala sosa kan'yambula. Mana ba yuda bakala ngana: na wu yambula, weku kamaladi di Cesari. ¹³Mpilatu buna kawudi mahoya mana, n'nete Yezu kunzila, phe zakadi hana kiti ba zusi, hana batela Pavé, muki hébrayi Gabbatha. ¹⁴Dikala bilumbu bi bayidikaka n'kinzi Mpaki, mu ntangu sambonu. Mpilatu kahoyaka kwe ba Yuda: Lu n'tala Mfumueni. ¹⁵mana bayandiki ku ngana: lun'honda, lun'honda! Mpilatu kabakambaka: Yin'honda Mfumueni? Ba nganga ba mitsiku bakabusaka na: ntwene kaka ye Mfumu mosi César. Bahele yandi mukusia ben'honda. ¹⁶Ba n'mongi yezu bele yandi. ¹⁷Yezu, ka kwe nati kulunzi diandi, kumi ha kizika ki bi benga bi n'twa, kina ba tedi mu ebelo gologata. ¹⁸Ha kana ba n'baki ha kulunzi, ye batu bola belebele ye yandi, mosi mosi mu ma lweka moso yandi ha kati ¹⁹Pilatu sonika bisona bi mosi, bi ka siidi ha ntadu kulunzi, ye bina bisonami : Yezu wu nazaleti, Ntotila wu ba yuda. ²⁰Ba yuda bingi ba tangi bisona bina, mu diambu kizika ki ma n'tambikidi Yezu ki kala belebele ye mbanza: bisona biene bi kala mu ki ebeleyo, mu ki geleke ye mu ki latani. ²¹Ba mbuta zi ba nganga nzambi ba ba yuda ba hoyi kwe Pilato: Ntotila wu ba yuda. Mana sonika ne ka hoyi: Yene ntotila wu ba yuda. ²²Pilatu kabusi mvutu: Mana tsoniki, yi masonikiki. ²³Ba mbwedi, ku nima di ku n'koma Yezu ha kulunzi, ba mongi milele mi yandi, ye ba tabudi mu bitini biya, kitini kimosi samu di konso mbwedi. Ba mongi phe mvwele yandi, yina yi kala yi konda ku tunga, ntungidi mosi tuuka ku ntandu tii ye muna banda. ²⁴Phe ba hoyi bawu ye bawu: Ntu yi baakiku, mana ntu budila yo zeki wuna nunga yi kala yi yandi. mambu mana masalami kikuma ne di lungisama disonamu : Ba kabani milele mimene, ye ba budidi zeki mvwele mene. Tala mambu ba sadi ba mbwedi. ²⁵Belebele ye kulunzi di Yezu ha kala ngudiandi ye phangi ngudiandi wu nketo, Madiya, n'khetu keleyopasi, ye Madiya wu mangandala. ²⁶Yezu, Ha ka'mwene ngudiandi, phe belebele ye yandi, n'longoki wu kazodi bwingi, hoyi kwe ngudia'ndi: N'khetu, tala mwanaaku. ²⁷Phe hoyi kwe n'longoki: Tala ngudiaaku. ye, tuuka tangu diadina, n'longoki 'nete madiya ku nzo yandi. ²⁸Ku nima di mambu mana, Yezu, wuu kala zayaka ne pfundu bawu ba dikasila, hoyi, mu kusia ne disonamu di lungana: Yene ye nzala mamba. ²⁹Ha kala ha kana ye kikasu ki malafu ma khadi. Ba mbwedi ba basisi lasuba hana mwa matelaawu phe ba kasi ku n'ti ye ba n'twiki ku 'nwa. ³⁰Mu tangu di ka nwini Yezu maziene, hoyi: Maakulu ma lungami. Ye lewudi tsingwandi, kabusi pheve kwe nzambi. ³¹Mu booma ne zi mvumbi zi saala ha kulunzi kilumbu ki bisambu, mu diambu ba kala mu ku yilama, ye kilumbu kiakina ki bisambu ki kala kilumbu ki kiesi, - ba Yuda ba lombi n'swa kwe Pilatu samu ba tolula malu ma zi mvumbi zi ba komi ha kulunzi, ye ba bakatudi ha kulunzi. ³²Ba mbwedi bisi diaka, ba toludi malu ma mwifi, ti ye malu ma n'loki. ³³Ha ba phusani ye Yezu, ye buna ba'mwene wu fwa, ba n'toludiku diaka malu; ³⁴Mana mosi ha kati di ba mbwedi n'tubudi lu hati ku di toma, ye mbala mosi yezu lubudi meenge ye maamba. ³⁵Wuna wu'mwene ka teelee kimbangi, ye kimbangi ki yandi kiene masonga, mu kusia ne lu kwikila phe. ³⁶Bima bina bi salami, mu kusia ne masonamu ma lungisama: Ha khatu ki kudi ki yandi ki toluka. ³⁷Ye kuma ku hika masonamu ma hoyi diaka: ba'mona wu ba tubudi lweka ku ditoma. ³⁸Ku nima mambu maama, Yozefu n'kwa Adimateyo, samu ka kala n'longoki Yezu (mana mu ku swama ki kuma ki boma bu ba yuda), lombi n'swa kwe Pilato wu ku nata mvumbi Yezu. Pilatu n'hele n'swa. mana, Yozefu wisi phe neete lutu lwandi. ³⁹"Nicotemi, phe wisi, yandi wunda n'tala phipa mosi. N'natini masi ma mila ye masi ma alowe kiteso ki kilo khama mosi. ⁴⁰Ba mongi mu bwana lutu lu Yezu, ye ba m'phiti bitendi, ye mananasi ma tsudi, bwoso bwene bu khaka bu ba yuda mu ku zika. ⁴¹Mu kutala, ha kala ye masamba hooma ba tambikidi Yezu, ye ha masamba ha kala ye maziamu ma pha, ma ba koonda sia mutu. ⁴²Ha kala haakana ba n'tuludi Yezu, kikuma ki kuyilama ku ba yuda, mu diambu maziamu makala belebele.

20

¹Kilumbu ki ntete ki poso, Madiya Magdala we tala maziami muna kibungi, mana kukele diaka ye mwa kipipidika; ye mwene na tadi dikala mulukalu di maziami. ²Vudi ntinu kwe Simoni piele ye ku ba longoki ba hika baka zodi Yezu, ka ba kambaka na: bakatudi maziami ma Pmfumu, ye tweke zayako kwe basidi dio. ³Piele ye longoki wu hika ba lubuki, ye bele ku maziami. ⁴Ba vudiki ba bole mukimvuka. Mana longoki wu hika kavudiki ntinu zingi kuhioka Piele, han ba tudi ku maziami, ⁵kukala ku kukulumuka, ba mwene mavunga makala ha mafu, mubwabuna bakotiku. ⁶Simoni piele, wukala n'landaka, kumi ye koti mukadi di maziami; mwene mavunga hana mafu, ⁷ye mana bashidi ku ntwa yezu, bieku kizika kimosi kansi basidi bio mulukalu. ⁸Mubwabuna longoki wu tudi wu ntete kumaziami, koti phe; ye mwene, ye ngani. ⁹Mudiambu baka zayako na, buna ba sonika, Yezu kafwete futumuka ku bafwa. ¹⁰Ye ba longoki bakabuki ku nzo bawu. ¹¹Mu bwabuna Madiya kakala kunzila bele-bele ye maziami, ye kudilaka. Sambu ka didiki, Niekisi n'twa muku tala kumaziamu, ¹²ye mwene ba wanzion bavwata milele mikaseme, bazakadiki ha basidi lutu lu yezu, mosi ku n'twa, ye mosi ku malu. ¹³Beka ba kamba: N'ketu, sambu diki weka dila? Ka ba hele mvutu: sambu ba katudi Pmfumu mene, ye nzeyeko kwe ba n'sidi. ¹⁴Muku hoyu buna, kabuki, ye n'mwene Yezu telemiki; ma kazeyeko na kukala Yezu. ¹⁵Yezu n'kembe: N'ketu, sambu diki weka dila? Na weka dinga? Yandi, keka zaya na kukala mutu wusalaka mu ma samba, ye ka n'kambaka: Pmfumu, na ngeyi n'neteke, nkamba kwe n'shidi, yi kwe n'monga. ¹⁶Yezu n'kembe: Madiya! Baluki mbala mosi, ye ka n'kambaka mu ndinga bawu: Rabbouni! kisongidila, Pmfumu! ¹⁷Yezu n'kembe: tsimbiku; mudiambu yendieku kukwe tata mene. Mana nda dinga ba mpangi ba mene, ye bakamba na yele kukwe tata mene, tata beno, kukwe Nzambi Nzambi mene ye Nzambi benu. ¹⁸Madiya de Magdala we songila ba longoki bandi na kamwene Pmfumu, ye ka n'kembe mambu. ¹⁹Mu mashika ma kilumbu kina, kiku kala kintete ki posa, bwelu biki zika ki kala ba longoki ba Yezu biku kasa, sambu di boma bala kiadiawu di ba Juifs, yezu wisi, di songidi hana kati-kati dibawu, ye ka ba kambaka: ngemba yi kala ye beno! ²⁰Ye hana kahoyi bwabuna, basongidi moko mandi ye luhati. Ba longoki ba kumi n'kiesi muku n'mona Yezu. ²¹Yezu ka ba kambaka mbala yi zole: ngemba yi kala ye beno! Buna ka ntuma tata, mene phe yeke lutuma. ²²Kumanima mambu mana, bahitikidi mphembe kwe bawu, ye ka ba kambaka: lu tambula mpeve santu. ²³Bana lu lolula masumu, masumu ma baloluka; ye bana lubusa, maba lolukoko. ²⁴Thomas, wuba tediki Didyme, mosi wuba longoki, kakala hoko hana kaluba Yezu. ²⁵Ba longoki ba hika ba n'kembe: tun'mwene Yezu. Mana yandi ka ba kambaka: Na mbweneko moko mandi muna ba n'bula tsoso, ye na tsidi n'lembu mene huma hene, ye na tsidiku koko di mene muna luhati lwandi, yisaloko ku tambusa. ²⁶Bilumbu nana bihioka, ba longoki ba Yezu bakala diaka munkati ka nzo, ye Thomas kaka ho. Yezu wisi, bwelu biakulu bikala biku kasa, di songidi hana kati-kati bawu, ye ka ba kambaka, ngemba yi kala ye beno! ²⁷Mbala mosi ka n'kamba Thomas: pusa haka n'lembu ngeyi, ye tala moko ma mene, pusa phe koko diaku, ye zasia muna luhati; mana kadiku mutu wu nkonda kwikila, mana kwikila. ²⁸Thomas ka n'kambaka: Pmfumu mene ye nzambi mene! ²⁹Yezu n'kembe: mudiambu mwene, kwikidi. Kiesi kwe bana bankondi mona, mana ba kwikidi. ³⁰Yezu kasadi diaka, hana ntwala ba longoki bandi, bidimbu biankumbwa bingi diaka, ba konda kusonika mu mikanda. ³¹Mana bima bina ba sonika sambu lutambusa na Yezu kene Krsitu, mwana nzambi, ye muku kwikila lu monga luzingu muzina di yandi.

21

¹Kunima di mambu mana, Yezu di songidi diaka kwe ba longoki, muna bele bele nzadi Tibériade. Ye tala mukipila kadi songisi. ²Simon Piele, Thomas, batedi Didyme, Nathanayeke ku kana mu tsi galila, bana ba zebedi ye ba longoki bole ba Yezu bakala kizika kimosi. ³Simon Piele ka ba kambaka: Ye loba mene. Bawu pe ba n'kembe na: tu kwenda ye ngeyi. Ba lubuki ye ba mete mu bwatu, ye mu bipa yayina, ba kweto keti mbisi mosi. ⁴Ha kunkiele, Yezu tudi ku nzadi; ma ba longoki ba zeyeko na Yezu wu. ⁵Yezu ba kembe na: bana, lweko ye kima kikudia? Bawu bakabusi: lokwetu. ⁶Ba kembe: lulosa bukondi ku ndambu dikoko diki yakala di bwatu, ma lumona. Ba losi bwo; ye ba kukoko kutombula, sambu di ba mbisi bakala mu bukondi. ⁷Longoki wu kazodi Yezu n'kembe piele: wawu Yezu, ye Simon Piele, buna ka wudi na wu Yezu, vwete milele miandi ye n'kaba, sambu ka kala kikonga, we dilosa n'mamba. ⁸Ba longoki ba hika ba nete bwatu, kuna beka benda bukondi bu basa ba mbisi, sambu ba kalako kiana kingi ye mafu mukiteso ki kama zole. ⁹Buna ba tula ku mafu, bisa wana nkuni ba lemisiki, ba mbisi basidi kuzulu, ye mapa. ¹⁰Yezu ba kembe, lwisa nata ba misunza ba lukwete. ¹¹Simon Piele mete mu bwatu, ye bendi bukondi ha mafu dibasa ba misunza muki tesu ki kama mosi ye maku matanu ye tatu di minzuka mimbuta mbuta; ye ata ba kwete minzuka mingi, bukondi bu tabukoko. ¹²Yezu ba kembe: lwisa, lwisadia. mana kweku ye longoki uhuidi na wena nge? Musia bazaya na Pmfumu yezu wu. ¹³Yezu pusani, mongi mapa, ye ba hele; kasadi mpila mosi ye minzuka. ¹⁴Ku kala mbala yi tatu Yezu muku disongisa kwe ba longoki bandi tuka buna ka futumuka mulufwa. ¹⁵Kunima kumanisa kudia, Yezu n'kembe Simoni Piele: Simoni, mwana Yonas, nzolaka kuhioka batu baba haka? Simoni kabusi mvutu: eeh, Mfumu, zeye na yikuzolaka. Yezu n'kembe: badisa mboti bana baama ba n'koko. ¹⁶N'kembe diaka: Simoni, mwana Yonasi: nzolaka? Piele n'kembe: eeh, Pmfumu, zeye na yikuzolaka. Yezu n'kembe, ba disa ma meme ma mene. ¹⁷Yezu n'kembe diaka mbala yi tatu: Simoni, mwana Yonasi, nzolaka? Piele widi kiadi sambu ka n'kembe mbala yi tatu: Nzolaka? Ye n'kembe: Pmfumu, zeye mambu makulu, zeye na yiku zolaka. Yezu n'kembe: disa ma meme ma mene. ¹⁸Mu masonga makulu yeke kukamba, ha ukala ngunza, wudi longiki ngeyene, ye uyeleke ku zodiki; ha kuma n'nunu, tandula moko maku, ye mutu hika bamba kunata kuna zodi ngeyi. ¹⁹Ka hoyi mana makulu sambu di kusongisa kipila Piele ka bamba n'kumisa nzambi. Ye ha kahoyi bwa buna, n'kembe na: za ndanda. ²⁰Piele, kamongi kabuki, mwene beke kwisa kumanima ma bawu longoki wu kazodiki Yezu, wu ukala, ha badidiki, kayekamiki hana tulu Yezu, ye kahoyi: Pmfumu, na wu kuheka? ²¹Muku n'mona, Piele n'kembe Yezu: wandu wu, Pmfumu, ki bi n'kumina? ²²Yezu n'kembe: na nzodi na kakala ti kuna yikwisa kabuka, makutadi? Nge, landa mene. ²³Hana ba kala, makelele mayandiki ku ba mpangi

mbandi na longoki wu kafwoko. Kinga lo Yezu ka n'kembeko Piele na kafwoko; ma, na poyi kakala yekuna yikabukila, nge makutadi?²⁴Longoki weka ta kimbangi ma mambu mana, ye yandi usonika mo. Tu zeye na kimbangi kiyandi kiena ki masonga. ²⁵Yezu kasala mambu mingi, na makulu tu sonikani mo, tambusiku na tsi yayi yi kakuka kusweka mikanda miakulu ba sonikiki.